

TRST - Na 5. strani
Srečanje županov o mestni občini
 Pobuda Demokratske stranke

TRST - Na 7. strani
Cilj je izdelati spletni slovar
 Slov.I.K: spletni jezikovni viri

GORICA - Na 17. strani
Viša se število mladih odvisnikov
 Pogovor z direktorjem službe Sert

MANJŠINE Francija, Poljska in Slovaška na »črni listi«

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA - Nordest snuje zadrugo z 2,7 milijona članov

Zadružni velikan

Začela se je predbožična milina

VIDEM - Po bolečem propadu za drug Cooperative operaie (Trst) in Coopca (Karnija) se zadružništvu v Furlaniji-Juljski krajini pišejo boljši časi. Za to je zaslužna zadruga Consumatori Nordest, ki skupaj z zadrugama Coop Estense in Coop Adriatica snuje zadrugo Coop Alleanza 3.0, ki bo menda največja konzumna zadruga na evropski ravni. Nov zadružni kolos bo v Italiji imel 419 prodajnih mest, 22 tisoč zaposlenih in 2,7 milijona članic in članov. Po besedah predsednika zadruge Nordest Paola Cattabianija bo letni promet nove zadruge znašal 4,8 milijarde evrov.

Rojstvo novega zadružno-gospodarskega velikana je »blagoslovil« minister za delo Giuliano Poletti. Predsednica deželne vlade Debora Serracchiani se je zahvalila zadrugi Nordest za pomoč, ki jo je nudila pri stečaju Cooperative operaie in Copca, s tem, da je prevzela nekatere njune pomembne trgovine in supermarkete.

Na 3. strani

PARIZ - Razkritje Orožje za teroriste iz Zastave

PARIZ - Več avtomatskih pušk kalašnikov, ki so jih islamski teroristi uporabili v krvavih napadih v Parizu, so proizvedli v orožarski tovarni Zastave v srbskem Kragujevcu še pred razpadom Jugoslavije. Kot je razkril direktor tega podjetja Milojko Brzaković, so bile puške del pošiljke, katere del so med drugim dostavili tudi v Slovenijo. Kot so ugotovili, je šlo za sedem ali osem pušk jugoslovanskega tipa kalašnikov, ki so jih proizvedli v letih 1987 in 1988.

Na 2. strani

PARIZ - Položaj manjšin v Evropi se ne izboljšuje. Nasprotno, se slabi. Številne države vztrajajo pri stališču, da sodi vprašanje zaščite manjšin v izključno pristojnost držav in da Evropska unija nima pooblastil za ukrepanje na tem področju. Na osnovi tega prepričanja so nekatere manjšine v nekaterih državah v zelo velikih težavah. Na »črni listi« je že dolgo časa Francija (tradicionalni nasprotnik pojma manjšin na njenih tleh), zdaj pa tudi Poljska in Slovaška.

Na 12. strani

ŠTIPENDIJE - ZKB

Openska banka zelo spodbuja mlade

Opčine: nad raka s pestro prehrano

Na 6. strani

Trpljenje mladega Wertherja v Verdiju

Na 13. strani

Čas je nagovoril štandreške učence

Na 18. strani

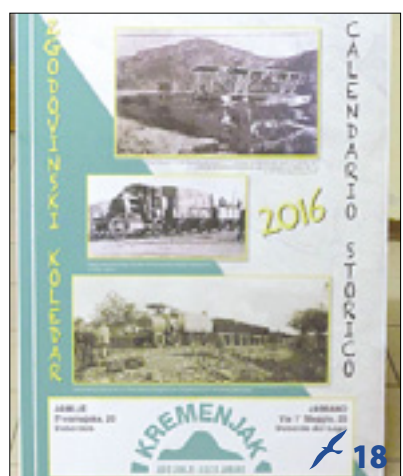
V goriškem Kulturnem domu Biseri svobode

Na 19. strani

Planica pripravljena za velike prireditve

Na 25. strani

JAMLJE - Kremenjak
Zgodovinski koledar nov društveni podvig

Sant'Anna
 Impresa Trasporti Funerari

TF Pogrebno podjetje
 ...v Trstu od leta 1908

Več kot stoletje nudimo pogrebne storitve in prevoze na tržaškem območju, v Italiji kot tudi v inozemstvu.

Devin-Nabrežina 166 - Trst skorajšnje odprtje nasproti pokopališča v Nabrežini
 Ul. Torbianca 34
 Ul. dell'Istria 129
 Ul. degli Alpini 2 - Opčine
 tel. 040 213356

Usluge na domu

Martina
 trafika - časopisi - galanterija

Po stari začrtani poti z novimi močmi

Trgovina Martina nadaljuje z dejavnostjo

Dolina 463 - Tel. 040 8327121

DRUŠTVENA GOSTILNA NA PROSEKU

Slavica Brankovič

DOMAČA KRAŠKA KUHINJA
 TESTENINE IN MESNE JEDI

SRBSKA KUHINJA
 MESO NA ŽARU

CVRTI KALAMARI

PROSEK 280
 TEL. 040 225039

OBIČAJ - Včeraj na podvečer na Borznem trgu in na Opčinah

S prižigom lučk se je zasvetil božični čas

Tržaški župan Roberto Cosolini in odbornik za gospodarski razvoj in turizem Edi Kraus sta si včeraj bratsko porazdelila vlogo prižigalcev božičnih lučk: župan jih je prižgal v mestu, odbornik na podeželju, na Opčinah.

Resnici na ljubo so božične lučke konkretno prižgali tehniki podjetja AcegasApsAmga, prižig pa je bil simultani: ob 17. uri so se lučke zasvetile tako na Borznem trgu kot na drugih tržaških trgih in ulicah, ter na Opčinah.

Priložnost je vsekakor privabila na Borzni trg lepo število radovednih ljudi. Prisoten je bil tudi predsednik tržaške trgovinske zbornice Antonio Paoletti, saj je bila prav zbornica katalizator pobude. K njej je pristopilo več kot 500 krajevnih podjetij, trgovin in javnih lokalov. Vsak je dal svoj doprinos, da bi bili letošnji božični prazniki čim bolj prijetni in svetli.

Svoje je pristavila tudi tržaška občina, čeprav je bila svetlobna dekoracija drogov električne napeljave - v pričakovanju namestitve božičnih dreves - doslej dokaj skromna.

Na Opčinah je bilo po svoje bolj veselo kot v mestu. Na Trgu Škvenca pri tramvaju je zaigrala trebenska godba Viktor Parma, ob prisotnosti rajonskega predsednika Marka Milkoviča in predsednice konzorcija Skupaj na Opčinah Nadie Bellina, pa je lučke prižgal »domači«
odbornik Kraus. K pobudi je pristopilo kar 76 openskih prodajal, javnih lokalov, ustanov in organizacij, zato ni čudno, da je bila topla zdravica ob koncu res množična.

Prižig božičnih lučk na Borznem trgu

FOTODAMJ@N

Danes prodajna razstava plošč

Športna palača pri Čarboli bo danes glasbeno navdahnjena. V njenih prostorih bo potekala 14. prodajna razstava rabljenih plošč, zgoščenk, DVD in tudi takih, zelo cenjenih, ki jih zbiralci iščejo za svoje domače zbirke.

Razstavo prireja kulturno združenje Musica libera, odprta pa bo od 10. do 19. ure. Nanjo se je prijaviilo kakih 70 zbirateljev in prodajalcev plošč iz Italije, Slovenije, Hrvaške, Švice, Madžarske in Nemčije, kar jasno kaže, da je dobila prireditev z leti mednarodno razsežnost.

Na ogled in na prodaj bodo vinilske plošče na 33 in 45 obratov, dvojni albumi, ovitki plošč (tudi reliefni). Ob njih pa tudi glasbene kasete, DVD kasete, majice, letaki, glasbene revije, lepaki in fotografije ter vse, kar se nanaša na svet glasbe. Razstava bo odprta od 10. do 19. ure. Vstopnina: 4 evre.

POMORSKA POSTAJA - Še danes

Vse za poroko

Na sejmju Tisposi tudi predstavniki iz Kopra in Sežane

Poročne obleke za bodoče poročne pare

FOTODAMJ@N

Na Pomorski postaji se bo še danes nadaljeval poročni sejem TiSposi, na katerem sodelujejo letos prvič tudi predstavniki trgovinskih zbornic iz Kopra in Sežane. Na ogled so poročne obleke, poročna darila, priprave na poročna kosila, poročna potovanja in vse, kar spada k poroki.

olori **sl()gi**

slovensko stalno gledališče

vabijo na predstavitev knjige **BOGOMILE KRAVIG GLEDALIŠČE V SVOJEM PROSTORU**

Kratka zgodovina slovenskega gledališča v Trstu

Dvojezični pogovor z avtorico vodita Marij Cuk in Neva Zajc

v petek, 4. decembra, ob 18.30 v foyeru balkona Slovenskega stalnega gledališča

www.teaterssg.com

slovensko stalno gledališče **SEZONA 2015/16**

Lot Vekemans **ISMENA, NJENA SESTRA** režiser Igor Pison

DANES, 29. novembra ob 16.00 v Klubskem prostoru z italijanskimi nadnapisi

vozni red brezplačnega avtobusa

15.00 - Milje, avtobusna postaja
15.05 - Zavlje, avtobusna postaja
15.10 - Domjo, nasproti Kulturnega centra
15.15 - Dolina, pred županstvom
15.20 - Boljunec, pred gledališčem Prešeren
15.25 - Boršt, avtobusna postaja
15.30 - Ricmanje (Barde), avtobusna postaja

ponovitev se nadaljujejo do 12. decembra zaradi omejenega števila sedežev je rezervacija obvezna!

BLAGA JNA SSG: od ponedeljka do petka 10.00-15.00 040 2452616 www.teaterssg.com

AURORA VIAGGI **Potovalni urad Aurora**

Odhodi skupinskih potovanj s spremljevalcem:	Novoletna potovanja:
Zaključni izlet v Kranjski gori, Celovcu in Jesenicah 06. - 08.12. (zadnja mesta)	Berlin 29.12. - 03.01.
Božične stojnice v Aosti in Montreaux 11. - 13.12.	Tura po Siciliji z letom iz Ljubljane 30.12. - 03.01.
Božična Ljubljana s plovbo po Ljubljanici 12.12.	Krakov, Brno, Olomouc 30.12. - 02.01.
Moggio Udinese: stojnice, jaslice in « brovadar » 13.12.	Mali Lošinj 29.12. - 02.01.
Praga in Dresda, potovanje med najstarejšimi adventnimi stojnicami 17. - 21.12.	Bratislava 30.12. - 01.01. (zadnja mesta)
Božični sejem na Bledu 19.12.	Umbrija 30.12. - 02.01.
Božič v Opatiji s pokušnjo domače čokolade 24. - 26.12.	Dunaj 30.12. - 02.01.
Žive jaslice v Postojni 26.12.	Budimpešta 30.12. - 02.01.
	Varaždin, Zagreb, in balet v Operi 30.12. - 01.01.
	Čarobni Bled 30.12. - 01.01.
	Ljubljana 31.12. - 01.01.
	Beograd in srbski samostani 03. - 6.01.
	Žive jaslice v Istri 06.01.
	Pisa: razstava Toulouse Lautrec 16. - 17.01.

Privoščite si **magično praznično atmosfero** v termah **Olimia, Rogaška Slatina, Dobrna, Ptuj, Radenci, Dolenjske, Šmarješke in Moravske** ter **Rimske toplice** za Božič, Štefanovo, Silvestrovo ali za sv. Tri kralje. Ekskluzivni Aurorini paketi s prevozom že od 242,00 evrov. V nekaterih hotelih celo brez doplačila za enoposteljno sobo!

POTOVALNA AGENCIJA AURORA, UL. MILANO 20, TRST
Tel. 040 631300 - Fax 040 365587 - e-mail aurora@auroraviaggi.com - Url www.auroraviaggi.com
Urnik: ponedeljek - petek 9.00 - 12.30 in 15.30 - 18.30, četrtek no stop 9.00 - 18.30, sobota 9.00 - 12.00

MESTNA OBČINA - Včeraj javno srečanje županov na pobudo Demokratske stranke

Najprej zveza občin in EZTS Trst naj bo zopet vodilni v FJK

Pred uvedbo mestne občine bi morali najprej videti, kako delujeta medobčinska zveza in Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje ter poskrbeti za gospodarsko integracijo širšega območja, Trst pa bi moral biti vodilen v deželi. To izhaja iz včerajšnjega dopoldanskega javnega srečanja z župani oz. predstavniki občin tržaške pokrajine na temo mestne občine, ki ga je v pasaži Tergesteo priredila Demokratska stranka.

Razen dolinskega župana Sandija Kluna so se srečanja udeležili župani oz. predstavniki vseh ostalih občin: Roberto Cosolini za Trst, Nerio Nesladek za Milje, Massimo Veronese za Devin-Nabrežino, Monica Hrovatin za Zgonik in Marko Pisani za Repentabor. Z njimi se je pogovarjala predsednica pokrajinskega sveta DS Alessia Cozzi, ki je postavila tri vprašanja: prvo se je nanašalo na oceno storitev, ki jih nudijo njihove občine, drugo na oceno morebitnih prednosti mestne občine, tretje pa na ohranitev demokracije.

Sogovorniki so na splošno pozitivno ocenili kakovost storitev, ki jih nudijo njihove občine, medtem ko je predvsem za manjše občine bolj problematično kritje specializiranih služb. Prav tu bi prišla prav večja integracija ob upoštevanju specifičnosti manjših občin, medtem ko bi Trstu tovrstna integracija prinesla nove priložnosti npr. pri vrednotenju turističnega potenciala, pristanišča in industrijske cone.

Glede vprašanja mestne občine so Pisani, Hrovatinova in Veronese soglašali, da je trenutno treba osredotočiti pozornost na medobčinsko zvezo in Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje, ki vključuje občine v Italiji, Sloveniji in Hrvaški, šele potem bi morali razmišljati o mestni občini, ki bi se vsekakor ne smela omejiti le na tržaško pokrajino, ampak bi morala obsegati tudi nekatera sosednja območja, kot npr. Tržič. Za Cosolinija pa je treba najprej doseči gospodarsko integracijo na področjih pomorstva, obale in logistike od Ronk preko Tržiča do Trsta, ključno pa je, da mora Trst ponovno prevzeti vodilno vlogo v Furlaniji Julijski krajini in dokazati, da lahko prispeva k rasti dežele. S tem sta se strinjala tudi Pisani in Nesladek, ki razmišljata tudi o inovativni rešitvi t.i. »evropske občine«, razširjene na stvarnosti v Sloveniji: že zdaj so npr. miljski prostorski načrt oblikovali v sodelovanju z Mestno občino Koper.

Vsi sogovorniki pa so se strinjali, da institucionalne spremembe ne bodo ogrozile demokracije, saj se ohranja lik župana, ki je povezovalni člen z občani, čeprav je res, da so župani v teku let dobili vse več pristojnosti. Sam Cosolini pa se je v slučaju ustanovitve mestne občine zavzel za neposredno izvolitev njenega župana.

Ivan Žerjal

Razen dolinske so bile na včerajšnjem srečanju v pasaži Tergesteo zastopane vse občine tržaške pokrajine

FOTODAMJ@N

LJUDSKA UNIVERZA - V torek v hotelu Savoia

Srečanje med ezuli in Italijani, ki so ostali v Istri (brez krožka Istria)

Dialog med ezuli in tistimi, ki so ostali v Istri. To je naslov srečanja, ki ga tržaška Ljudska univerza prireja v torek v hotelu Savoia (začetek ob 16.30) ob priložnosti predstavitve knjige Viviane de Facchinetti Protagonisti senza protagonismo (Protagonisti brez protagonizma). Kot piše v vabilu, sodi pobuda v usmeritev Ljudske univerze, ki spodbuja dialog med ezuli in Italijani, ki so ostali v nekdanji Jugoslaviji.

Na srečanju, ki ga bo vodil odgovorni urednik Piccola Paolo Possamai, bodo govorili predsednik Ljudske univerze Fabrizio Somma, italijanski poslanec v hrvaškem parlamentu Furio Radin ter predstavniki ezulskih združenj Antonio Ballarin, Dario Locchi, Davide Rossi, Massimiliano Lacota in Rodolfo Ziberna.

Med razpravljalci začuda ni nobenega predstavnika krožka Istria, ki je - za razliko od tradicionalnih ezulskih združenj - vedno dosledno zagovarjal dialog in sodelovanje med tistimi, ki so ostali ter tistimi, ki so zapustili Istro, Reko in Dalmacijo. Za glavnino ezulskih združenj so bili pripadniki italijanske narodne skupnosti ti-

POSLANEC FURIO RADIN

MASSIMILIANO LACOTA

tovc, odpadniki in celo izdajalci, predstavniki krožka Istria pa neke vrste politične lutke v rokah tržaške leveice. Zato je res čudno, da na torkovem srečanju, ki je sicer hvalevredno, ne bo krožka Istria.

Ljudski univerzi je treba priznati, da si že dolgo prizadeva ne samo za normalizacijo odnosov med Istrani, temveč tudi za spodbujanje kulturnih in gospodarskih dejavnosti med Italijani v Sloveniji in Hrvaški. K takšni politiki jo obvezuje tudi njena institucionalna vloga, saj Ljudska univerza dejansko deli ustanovam italijanske manjšine državne prispevke iz Rima. Podobno vlogo od leta 1991 odigrava Dežela FJK

v odnosu do slovenske manjšine.

Dialog med manjšino in ezuli spodbujata tudi italijansko zunanje ministrstvo in deželna uprava. Na torkovi pobudi bo italijansko vlado zastopal opolnomočeni minister Francesco Saverio De Luigi.

S.T.

MILJE - Policija Tatvina in prijetje

V noči na soboto so policisti zaradi tatvine aretirali mladega moškega in žensko. V nekem pubu v Miljah je dvojica ukradla torbico. Prijatelj lastnice torbice je v miljskem lokalu takoj opazil, kaj se je zgodilo: stekel je za dvojico in jo zasledoval po ulicah obmorskega mesteca. Mlada storilca pa sta med begom brskala po torbici in metala predmete na tla. Medtem je nekdo poklical policijo, ki se je pravočasno pojavila in je prijela tatinski par. Lisice so natakneli 31-letnemu Tržačanu, italijanskemu državljanu J.L., ter 28-letni hrvaški državljanici A.H. Dežurni tožilec je zanj odredil hišni pripor, policisti pa so torbico našli v smetnjaku in jo vrnili lastnici.

PROMETNE NESREČE - Tržaška lokalna policija našla tri povzročitelje

Pobeg ima kratke noge

Voznika opla, ki je v četrtek povozil žensko v Miramarskem drevoredu, čakajo težke posledice

Laž ima kratke noge, pravi pregovor. Tudi povzročitelji prometnih nesreč, ki se ne ustavijo in pobegnejo, pa se kmalu znajdejo v slepi ulici. Tržaška lokalna policija je v tem tednu zalotila tri »ubežnike«, te pa čakajo zdaj težke posledice: kazenski postopek, denarne kazni, odvzem vozniškega dovoljenja. Ko bi se po povzročeni nesreči ustavili, bi bile posledice zanje neprijetno blažje.

Prejšnjo nedeljo je tovornjak v Ul. Bosco močno poškodoval parkirana avta toyota yaris in mini. Voznik naj bi vsega tega ne opazil, odpeljal je dalje, lokalna policija pa ga je kmalu zatem ustavila pred Barkovljami. Istega dne zvečer je avtomobil audi A4 v Ul. Risorta silovito trčil v parkiran avto in se oddaljil, za sabo pa je pustil dolgo sled motornega olja. Lokalne policiste je olje privedlo do bližnje Ul. Segantini, kjer je bil po-

škodovani audi zapuščen. Zavarovanje je potekel avgusta, zaradi česar so vozilo zasegli, izkazalo pa se je še, da voznik R.A.F. ni nikoli opravil vozniškega izpita: čaka ga kazenski postopek.

Najhujša pa je bila četrtkova nesreča v Miramarskem drevoredu, ko je avtomobil znamke Opel na prehodu za pešce povozil 25-letno žensko in odpeljal. Na podlagi razbitin na cestišču in posnetkov občinske nadzorne videokamere so lokalni policisti že v petek našli avto, ki ga je bil lastnik (in voznik) N.J.G. odpeljal v avtomehansko delavnico. Posledice njegovega ravnanja bodo hude: zaradi opustitve pomoči, pobega, izsiljene prednosti pešcu in nepriznanega tujega vozniškega dovoljenja so na vidiku kazenski proces (s sodnimi stroški vred), globe v skupni višini 298 evrov, odbitek 18 vozniških točk in odvzem vozniškega dovoljenja za obdobje od 18 mesecev do 5 let.

Sindikati zadovoljni s pristaniško upravo

Sindikalne zveze pristaniških delavcev CGIL, CISL, UIL in UGL izražajo zadovoljstvo nad potekom ter sklepi petkovega srečanja z vodstvom pristanišča. Sindikati ocenjujejo, da želi pristaniška oblast izvesti nekatere pomembne spremembe v poslovanju pristanišča tudi na osnovi predlogov, ki jih že dolgo časa zagovarjajo sindikati. Spremembe zadevajo tako organizacijo dela, kot tudi ureditev položaja številnih uslužbencev, posebno prekarnih delavcev in tistih s pogodbnimi za določen čas. Sindikati so na splošno zadovoljni z dosedanjim delom izrednega komisarja Zena D'Agostina ter generalnega tajnika Maria Sommarive.

Soočenje parlamentarcev Fedrige in Russa

MASSIMILIANO FEDRIGA

FOTODAMJ@N

FRANCESCO RUSSO

FOTODAMJ@N

V sklopu Adventne katedre Sv. Justa bo jutri ob 20.30 v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice soočenje parlamentarcev Massimiliana Fedrige in Francesca Russa. Predstavnika Severne lige in Demokratske stranke bosta razpravljala o družini, migracijah in zaščiti okolja, njuno soočenje bo vodil novinar Luigi Bacciali, odgovorni urednik zasebne televizijske postaje Teleguattro.

Od jutri ponoči zaprt predor Sandrinelli

Tržaška občinska uprava sporoča, da bo od jutri ponoči (od 21.30 do približno 5.30) zaradi asfaltiranja cestišča zaprt predor Sandrinelli. Zapora prometa bo v veljavi vse do konca del. V tunelu bodo lahko med asfaltiranjem vozili le avtobusi in reševalna vozila.

V Miljah bodo zaprli Ul. D'Annunzio in 25.april

V Miljah bodo zaradi obnovitvenih del od jutri zaprli za promet ulici D'Annunzio in 25.april. Občinska uprava bo obnovila med drugim tudi prehode za pešce pred šolama Bubnič in Nazario Sauro. Promet bo dovoljen le za krajane in za vozila, ki prevažajo blago v tamkajšnje trgovine.

Mobilni urad lokalne policije

Mobilni urad tržaške lokalne policije bo ob letošnjem Miklavževem sejmju na Drevoredu 20. septembra »dežural« od torka do sobote, 5. decembra na Trgu Bonifacio na začetku Akvedota, in sicer od 8.30 do 13.30 in od 14.30 do 19.30.

NAJDI NAS NA FACEBOOKU
PrimorskiD

OPČINE - Zadruga kraška banka podelila štipendije mladim

Recept za uspeh: ideja, vztrajnost in radovednost

O svoji poklicni poti spregovorile Meta Starc, Nika Furlani in Dunja Fabjan

Zadruga kraška banka je štipendije mladim dijakom in študentom podelila že enajstič

FOTODAMI@N

Če želiš uspeti v poklicu, moraš biti vztrajen, stalno se moraš učiti in nabirati izkušnje ter tudi ohraniti radovednost. To je recept, ki so ga prejemnikom štipendij Zadruga kraške banke na petkovi podelitvi v dvorani ZKB na Opčinah ponudile tri uveljavljene mlade članice slovenske narodne skupnosti na Tržaškem, pediatrija Meta Starc, fotografinja Nika Furlani in astrofizičarka Dunja Fabjan.

ZKB je na petkovem večeru podelila 27 štipendij: devet jih je šlo dijakom, ki so uspešno dokončali višjo srednjo šolo, osem študentom, ki so dosegli univerzitetno diplomu prve stopnje, deset pa študentom, ki so na univerzi dokončali magistrski študij (imena prejemnikov objavljamo na drugem mestu). Pozornost do mladih je del poslanstva banke, ki je štipendije podelila že enajstič, med cilji ZKB pa je tudi to, da mladi postanejo člani banke, kar si želi tudi njen predsednik Adriano Kovačič, za katerega bi bilo lepo videti mlade obraze na občnih zborih, obenem je prepričan, da je treba mladim generacijam prepustiti boljši svet.

Kot že rečeno, so bile gostje večera, ki ga je povezoval Aljoša Ota, Meta Starc, Nika Furlani in Dunja Fabjan, ki so spregovorile o svoji poklicni poti ter o poklicih, ki jih opravljajo, pa tudi o skrivnosti uspešnega opravljanja poklica. Tako mora za Meto Starc dober zdravnik imeti voljo do dela in študija, prav tako je pomembna tudi študijska oz. delovna izkušnja v tujini (sama je svojčas bila v Parizu). Za Niko Furlani je najbolj pomembna ideja, prav tako vztrajnost, važen ni samo denar, ampak tudi duša, vse pa se začne s prostovoljnimi delom in nabiranjem izkušenj, npr. s prakso v podjetjih. Tudi za Dunjo Fabjan je potrebno biti vztrajni, zlasti takrat, ko se zdi, da stvari ne gredo naprej. Ohraniti je treba tudi radovednost, saj s tem gojimo tudi voljo do študija in izpoplnevanja.

Udeleženci so se seznanili tudi z drugimi zgodbami o uspehu, ki jih je predstavil Martin Vidali, po čigar besedah je poti do uspeha veliko, le iskati jih je treba, pri čemer je pomembna tudi samopromocija na družbenih omrežjih, kar je primer v Amsterdamu živeče tržaške slovenske vizažistke Nicole Husel, ki je zaslovela s svojim spletnim kanalom KissAndMakeUp1 in zdaj sodeluje z največjimi svetovnimi podjetji na področju ličenja. Nicole je tudi pozdravila prisotne preko videoposnetka, Vidali pa je omenil tudi mobilno aplikacijo My talking Tom, s katero sta se Samo in Iza Login uvrstila med najbogatejše Slovence. Med liki iz preteklosti pa je treba omeniti nedvomno tudi Janeza Kalistra ter njegova nečaka Josipa Gorupa in Franca Kalistra (v njegovi palači na Trgu Libertà je imela ZKB svojo prvo tržaško poslovalnico, kjer bo kmalu zaživel inkubator za mlade podjetnike), ki so ob uspehu ostali navezani na slovenstvo ter bili pomembni meceni in podporniki mladine.

Ivan Žerjal

Vsi prejemniki štipendij ZKB

Diploma višje srednje šole (500 evrov): Marija Pertot, Henrik Leghissa, Sara Malalan, Jadran Vecchiet, Ester Gomisel, Matej Jazbec, Chantal Zeriali, Katja Stefančič, Roberta Abrami. **Univerzitetna diploma prve stopnje (750 evrov):** Ivana Arduini, Branko Kante, Mateja Počkaj, Anja Colja, Sara Košuta, Alen Čok, Nada Sossi, Jasmina Smotlak. **Magistrska univerzitetna diploma (1000 evrov):** Taja Luxa, Maruška Guštin, Lara Devetak, Agata Venier, Alan Mahne Kalin, Tina Kralj, Danijel Simonettig, Verena Zerriol, Daniel Košuta, Valentina Oblak.

OPČINE - Majda Košuta gostja združenja Hospice Adria Onlus

Nad raka s pestro prehrano

Srečanje je bilo posvečeno hrani v onkološki preventivi - Manj predelanega mesa in cvrtja, več sezonskega sadja in zelenjave

Dobra preventiva pred rakastimi obolenji je čim bolj pestra prehrana s čim manj predelanega mesa ob uživanju sezonskega sadja in zelenjave.

To je sporočilo četrtkovnega srečanja, ki ga je združenje prostovoljcev Hospice Adria Onlus v dvorani Zadruga kraške banke na Opčinah priredilo z dermatologinjo Majdo Košuta.

Tema srečanja je bila namreč Hrana v onkološki preventivi, na njem pa je dr. Košuta spregovorila, kako je v vsakdanji prehrani vrsta elementov, ki človeškemu organizmu koristijo, ter takih, ki mu škodijo.

Da bi se izognili rakastim obolenjem, je prav, da hrano čim bolj popestrimo in se nekaterim stvarim preprosto izogibamo: pri tem je imela predavateljica v mislih predvsem predelano meso in cvrto hrano, medtem ko je treba privilegirati kajpak sadje in zelenjavo, pa tudi zeleni čaj in črno čokolado. Pri tem naj bosta sadje in zelenjava sezonska: v tem jesenskem in zimskem času pridejo tako na vrsto glede zelenjave križnice (kaps, ohrovt, brstični ohrovt, repa in kisl zelje), glede sadja pa hruške, grozdje (kolikor ga je še ostalo), granatna jabolka in predvsem jabolka, zlasti, če so domača, pri čemer je dobro, da je sadje čim manj škropljeno, pravi dr. Majda Košuta, ki je na naše vprašanje glede uživanja mesa opozorila na navodila svetovne zdravstvene organizacije, po katerih bi morali uživati tedensko največ 300 gramov rdečega oz. 50 gramov predelanega mesa. Če namreč le-tega prekomerno uživamo, se poveča stopnja tveganja, da zbolimo za rakom debelega črevesja. Glede belega ali ribjega mesa, kaže, da ga lahko prosto uživamo, a tudi v tem primeru pod pogojem, da je sveže in ni predelano. (iž)

Majda Košuta (desno) med predavanjem o zdravi prehrani

FOTODAMI@N

DVORANA TRIPCOVICH - Danes ob 17. uri

Dan flavt

Peta izvedba - Sodelujejo tudi gojenci Glasbene matice

Flavte z vseh tržaških vetrov, združite se. Tako bi lahko - prosto po Marxu - predstavili današnji Trieste Flute Day, ali po naše Tržaški dan flavt, ki ga v dvorani Tripcovich prireja tržaška občina in Trieste Flute Association pod pokroviteljstvom Deželne šolskega urada, združenja Nativitas, Deželne konzulte za ljudi s posebnimi potrebami.

To bo peta izvedba tržaškega dneva flavt, s katero pa bodo organizatorji proslavili desetletnico delovanja Trieste Flute Ensemble, tržaškega ansambla flavt, enega od dveh tovrstnih skupin, ki deluje v Italiji na poklicni ravni.

Poleg ansambla flavt, ki ga vodi maestro Giorgio Blasco, se bo predstavil velik, skoraj 150-članski orkester flavt, ki ga sestavljajo glasbeniki iz Furlanije-Juljske krajine, Veneta in Slovenije. Velika večina teh so študentje na konservatorijih, na srednjih šolah in na glasbenih licejih, sodelovali pa bodo tudi gojenci Glasbene matice in nekateri drugih zasebnih glasbenih šol.

Gostje prireditve, ki se bo začela ob 17. uri, bodo trobentač Mauro Maur (»trobentač Ennia Morriconaja ...«) s pianistko Françoise De Clossy in zbor Clara Schumann pod vodstvom Chiare Moro.

ZKB - Predstavili projekt Starter

Inkubator idej

Namenjen je mladim, ki želijo razvijati poslovne zamisli

Na petkovi podelitvi štipendij Zadruga kraške banke za mlade so na Opčinah predstavili tudi novo pobudo tega denarnega zavoda in sicer projekt Starter, v okviru katerega bo v prostorih nekdanje prve poslovalnice ZKB v mestu v Kalistrovi palači na Trgu Libertà zaživel inkubator za mlade, ki želijo razvijati podjetniške oz. poslovne zamisli.

Projekt je predstavil član upravnega sveta ZKB Andrej Gruden, ki je dejal, kako je do zamisli o inkubatorju prišlo pred približno letom dni na podlagi ideje, ki jo je svojčas razvila sorodna zadruga banka z Videmskega, ki tako usklajuje pobudo za mlade s smotrnejšim koriščenjem nepremičnin.

Projekt Starter je namenjen mladim med 18. in 35. letom, ki želijo razvijati podjetniške zamisli oz. se želijo spopasti z novimi izzivi na poslovnem področju. V ta namen je v teku preurejanje prostorov nekdanje poslovalnice, kjer bo našlo prostor šest do sedem pisarn, ki bodo na voljo mladim podjetnikom, obenem je v načrtu tudi ureditev skupnih prostorov, kot sta sejna dvorana ter prostor za oddih in izmenjavo mnenj. V preurejenih prostorih bo lahko delovalo sedem do osem mladih podjetnikov, ki bodo

ANDREJ GRUDEN

FOTODAMI@N

za razvijanje svojih zamisli imeli le-to dni časa. Preurejanje gre h koncu, pri ZKB pa upajo, da bodo v kratkem objavili razpise in pravilnike. Če bo povpraševanje veliko, bo selekcijo med zainteresiranimi na podlagi objektivnih zaslug posameznikov morala opraviti komisija.

Novi inkubator, ki bo po vsej verjetnosti dejansko zaživel v prihodnjem letu, bo predstavljal okno na začetni proces razvoja mladih podjetnikov, je dejal Gruden, ki je tudi izpostavil razloge, zaradi katerih se je banka odločila ponuditi mladim tako možnost. To dela iz občutka pripadnosti do ozemlja, na katerem deluje, od te pobude pa pričakuje zmanjšanje stopnje brezposelnosti pri mladih, dalje želi s tem predstaviti model zadrugaštva in opraviti selekcijo novih kadrov. (iž)

Pobudi Občine Trst za mlade

V prejšnjih dneh se je tržaški župan Roberto Cosolini srečal s skupino predstavnikov kakih desetih mladinskih organizacij, ki se ukvarjajo z obnovo poslopij in ovrednotenjem ozemlja ter nadalje s prostovoljstvom in študentskimi pobudami. Predstavil jim je dve pobudi, ki naj bi ju koristili prav mladi. Prva zadeva 61 manjših stanovanj v mestnem središču, ki so bila obnovljena v okviru načrta Urban, za katera bo občina v kratkem izdala razpis za njihovo koriščenje. Druga pobuda pa se nanaša na podporo mladim podjetnikom (mlajših od 40 let). V ta namen je občinska uprava v re-balans proračuna vključila postavko v višini 250 tisoč evrov.

Skupaj premagajmo aids

V občinski galeriji na Velikem trgu bodo v torek, 1. decembra odprli razstavo piuomenopositivi #5. Pobuda sodi v okvir prizadevanj za informiranje, prevencijo in boj proti diskriminaciji na temo aidsa in spolnih bolezni. V sredo, 2. decembra, bo v okviru razstave srečanje med tržaškim pisateljem Pinom Roveredom in ustanoviteljem skupnosti San Martino al Campo don Mariom Vatto.

Ponedeljek s protagonisti opere Werther

Jutrišnji »ponedeljek v muzeju Schmid« je namenjen operi Werther, ki je te dni na sporedu na deskah tržaškega opernega gledališča Verdi. Srečanja, ki ga prirejajo tržaško združenje Amici della lirica Giulio Viozzi in Fundacija gledališča Verdi, se bodo udeležili dirigent Christopher Franklin, režiser Giulio Ciabatti in protagonisti opere, tenorista Mickael Spadaccini in Luca Lombardo, baritonista Ilya Silchukov in Christian Lujan, basist Ugo Rabec, mezosopranistki Oleya Petrova in Carol Garcia ter sopranistki Elena Galitskaya in Dušica Bijelić. Srečanje bo v Palači Gopčević ob 17.30.

SLOV.I.K. - Srečanje o spletnih jezikovnih virih in orodjih

Cilj je spletni slovar Pomoč korpusa gigafida

Skupina Microsoft zahteva, da se besede windows ne sklanja. Jezikoslovci, ki se ukvarjajo z našim jezikom in pripravo slovarjev, priročnikov in drugih pripomočkov za pravilno uporabo pisane besede tega zaenkrat še niso sprejeli, a tudi zavrnili niso. Zaradi tega še nikjer ni zapisano, ali lahko okna Billa Gatesa sklanjamo.

To je le ena izmed težav, s katerimi se soočajo slovenski pravopisci. Med hujšimi so namreč vselej tiste, ki jih povzročajo podjetniki oziroma družbe ali mednarodne grupacije, ki hočejo drugim razlagati, kako gre pisati njihovo ime ali ime njihovih proizvodov. Pri tem verjetno ne pomislijo, da so jeziki živi in je marsikaj odvisno od ljudi, ki ta jezik govorijo in torej dejansko odločajo, kako se bo razvijal. Skratka, če bo kdo dejal, da hoče ali noče windowsa, bo to njegova stvar in ga bo Gates težko prepričal.

Razglabljanje o ameriškem močtu je omogočila delavnica, ki jo je priredil Slov.I.K. v petek popoldne v čitalnici Narodne in študijske knjižnice. Srečanje je bilo namenjeno predstavitvi spletnih jezikovnih virov in orodij, ki se jih lahko vsi poslužujejo za potrebe vsakdanjega sporazumevanja ali iz drugih razlogov. Kot je izšlo iz te delavnice, je namreč na internetu tudi za slovenščino na razpolago pestra ponudba sodobnih jezikovnih tehnologij in pripomočkov, ki opozarjajo, da se je slovenski jezik v zadnjih letih še kar spremenil. Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) je namreč še danes odlična podlaga, sta povedala Robert Grošelj in Damjan Popič z Oddelka za prevajalstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ki je pripravil projekt V mavrici jezikovnih podatkov - Predstavitev spletnih virov za slovenščino in ga včeraj predstavil v Trstu v sodelovanju s Slov.I.K.-om. Toda SSKJ ne upošteva mnogih izrazov, ki so jih jeziku prispevale geopolitične spremembe v zadnjih 20 letih (Jugoslavije ni več, Slovenija je postala članica novih zvez, od EU do schengenskega sporazuma) in nova tehnologija (zlasti računalniška).

V pomoč pridejo torej novi spletni viri in orodja, začenši s korpusom gigafida (to je v bistvu spletni iskalnik s podatkovno bazo 1,2 milijarde besed), sta povedala Grošelj in Popič, ki sta predavala in analizirala jezikovne norme, rabo in uravnavanje ter uporabo spletnih orodij pri iskanju pravih izrazov. Korpus je v bistvu zbirka avtentičnih besedil, dostopna v elektronski obliki in opremljena z orodji, ki omogočajo iskanje različnih podatkov o jeziku. Cilj vsega je s pomočjo korpusov, gigafide in drugih spletnih virov ter orodij nazadnje izdelati spletni slovar slovenskega jezika, ki ga v Sloveniji še ni.

Aljoša Gašperlin

Proti smrtni kazni

Tržaška občina je pristopila k 14. mednarodnemu dnevu Cities for life - Mesta za življenje, mesta proti smrtni kazni. Pobuda poteka v spomin na prvo ukinitve smrtno kazni, in sicer leta 1786 v Toskani.

Pri pobudi sodeluje več kot 2 tisoč mest in 78 glavnih mest z vseh petih kontinentov. Skupnost sv. Egidija bo ob letošnjem dnevu proti smrtni kazni gostila Curtisa McCartyja, ameriškega obsojenca na smrt, ki pa so ga potem spoznali za nedolžnega.

Predstavitev spletnih virov v dvorani Narodne in študijske knjižnice

FOTODAMJ@N

TRŽAŠKO KNJIŽNO SREDIŠČE - Predstavitev

Koledar Stu ledi

Posvečen je tržaški noši v vseh njenih oblikah in različicah - Slike noš in njihovih detajlov

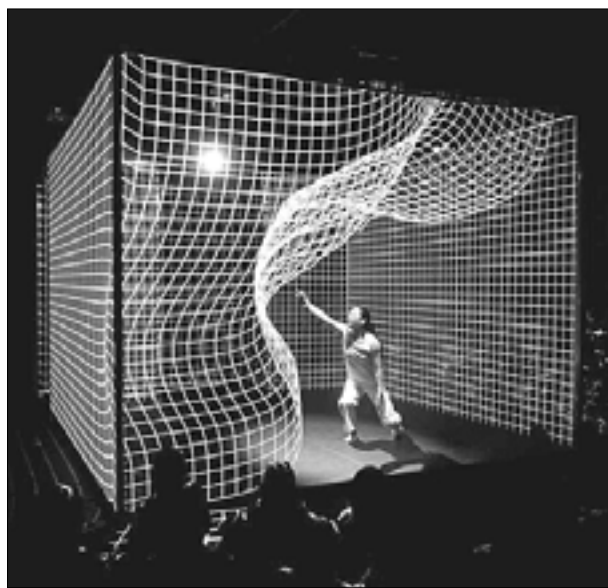

Članice Folklorne skupine Stu ledi s koledarjem 2016

FOTODAMJ@N

GRLJAN - Znanstveni imaginarij

Umetnine s pomočjo nove tehnologije

Posnetek iz videa, ki ga bodo predstavili danes v Znanstvenem imaginariju v Grljanu

V okviru revije Znanosti, umetnost in biotehnologije, ki jo prireja Skupina 78 bodo danes v prostorih Znanstvenega imaginarija v Grljanu predvajali niz 35 videoposnetkov o mednarodnih umetnikih, ki uporabljajo pri svojem ustvarjanju nove tehnološke prijeme, in njihovih stvaritvah. Največ videoposnetkov prihaja iz Združenih držav, Velike Britanije in številnih evropskih držav.

Predvajanje videoposnetkov se bo začelo ob 14. uri.

Več deset slik narodnih noš in tudi njihovih detajlov bogati prvi uradni koledar Folklorne skupine Stu ledi, ki so ga po lanski publikaciji internega značaja letos nadgradili in razširili na širše občinstvo. Koledar skupine Stu ledi so predstavili v petek v prostorih Tržaškega knjižnega središča, kjer bo med drugim odslej tudi na voljo strankam. Koledar bo mogoče nabaviti tudi na sedežu skupine in na številnih božičnih sejmih, ki jih bodo prirejali v bližnji prihodnosti v več krajih, od Opčin do Štalce.

Koledar je posvečen tržaški noši v vseh njenih oblikah in različicah in so ga predstavili v okviru krajše prireditve, ki sta jo oblikovala harmonikar skupine Miran Maver in ženska pevka skupina Stu ledi. Zbrane je pozdravil predsednik skupine Stu ledi Marijan Spetič, ki je razložil, da so si želeli že več let objaviti koledar, vendar so s tem iz tega ali onega razloga odlašali. Naposled so se lani odločili, da izdelajo koledar z zgodovinskim pregledom nastanka in delovanja skupine, ki bo prihodnje leto praznovala 43 let. Prvi koledar je bil namenjen za člane in članice, ki so bili nanj navdušeni. Izvedenka za noše Franka Slavec je zato dala pobudo za izdelavo novega koledarja, ki so ga posvetili tržaški noši in ga namenili za širšo javnost.

Franka Slavec je o nastanku koledarja in izbiranju noš oziroma raznih fotografij govorila tudi na predstavitvi. Povedala je, da si je vselej želela zbirko vseh noš. Slike v koledarju so iz domače vse krajev tržaške pokrajine, od Boljunca do Škednja, Miramara in Kraške hiše v Repnu. Koledar bogatijo še slike detajlov nekaterih starih izvornih noš, ki so seveda skrbno shranjene.

A.G.

Trst-Opčine, nagrajevanje

V trgovskem središču Montedoro bo danes ob 11.30 potegalo nagrajevanje fotografskega natečaja Trieste Opicina Historic 2015.

Kako postati Slovenci: Podlonjer, Kríž in Boljunec

Nadaljuje se uspešno gostovanje predstave Kako postati Slovenci v 50 minutah, ki je od septembra obiskala veliko število društvenih dvoran, v katerih je zabavala dvojezično publiko. Kdor je do sedaj zamudil predstavo, ki ne potrebuje nadnapisov, bo imel v prihodnjih dneh na voljo še tri termine. Danijel Malalan bo o navadah, razvadah, zabavnih stereotipih in koristnih navodilih za življenje na meji duhovito govoril še **jutri ob 20. uri**, ko bo koprodukcijo gostil Krožek ljudske kulture Stella v Ljudskem domu Canciani v Podlonjerju, **10. in 12. decembra** pa v Krížu in Boljuncu.

Podaljšana razstava Fotografia Zero Pixel

Fotografska razstava Fotografia Zero Pixel, ki je v teh dneh na ogled v prostorih mestne knjižnice Stelio Crise na Trgu Papa Giovanni XXIII 6, in je posvečena tradicionalni fotografiji na filmskem traku, je bila podaljšana do ponedeljka 7. decembra. Organizatorji so se odločili za podaljšanje zaradi velikega povpraševanja šol za ogled razstave. Na razstavi je na ogled kakih 70 fotografij 16 umetnikov.

Razstava, ki jo prireja društvo Acquamarina in Officina Istantanea, je odprta od ponedeljka do četrtega ob 10. ure do 18.30, ob petkih in sobotah pa od 10. ure do 13.30.

V Briški jami tek na kronometer

Briška jama bo danes prizorišče nenavadne športne prireditve: teka na kronometer. Prireja ga skupina teka v hribe združenja Alpina delle Giulie v sodelovanju z jamarsko komisijo Eugenio Boegan. Udeleženci bodo najprej tekli na prostem v okolici jame, nato pa se bodo spustili v kraški podzemski biser po tisoč stopnicah in s 101 metrom višinske razlike, obenem, pa se bodo morali »spoprijeti« z zelo visoko stopnjo vlage, ki je za tekače skoraj tako hud nasprotnik kot stopnice.

Proga meri skupno 1650 metrov: 800 na prostem in 850 pod zemljo.

Zakaj poroka?

V miljskem gledališču Verdi bo danes ob 17. uri na sporedu predstava Perchè sposarsi? (Zakaj poroka?). Gre za komični monolog, v katerem avtor Daniele Copetti, ki je predstavo tudi režiral, nakazuje zgodbo protagonista Piera Banane in njegove nemogoče uvodne ljubezenske avanture in poročne težave.

Prireditev spada v okvir revije Tvoje gledališče v Miljah.

SKD TABOR - Prosvetni dom Opčine

MIKLAVŽEV RAZSTAVNO- PRODAJNI SEJEM

**od 2. do 5. decembra
od 16.00 do 19.00 ure:**sreda, 2.12., ob 16.30
OŠ France Bevkčetrtek, 3.12., ob 18.00
plesna skupina Skd Tabor,
mentor Karin Podgornik
in Girotondo d'arpe,
mentor Tatiana Dionispetek, 4.12., ob 18.00
ansambel To smo mi,
mentor Aljoša Saksida

Veseli bomo vašega obiska!

Izleti

SPDT organizira v nedeljo, 6. decembra, tradicionalni avtobusni »Izlet v neznanu«. Avtobus bo odpeljal ob 8.30 s Trga Oberdan in ob 8.45 iz Bazovice (pri Kalu). Vpis do vključno ponedeljka, 30. novembra, na tel. št. 040-413025 (Marinka) ali 040-220155 (Livio).

SKD VESNA prireja v soboto, 5. decembra, avtobusni izlet v Celovec na tamkajšnji božični sejem. Vključena sta prevoz in kosilo. Informacije in prijave: Tatjana (340-6709578), Ivana (340-8177156) in Mitja (333-4463154).

ZSKD organizira v soboto, 5. decembra, v sklopu projekta Mladi na odkrivanju kulturne dediščine, ekskurzijo v Gorico in Benečijo na spoznavanje slovenskih ustanov in na ogled slovenskega multimedialnega centra SMO v Špetru. Brezplačen izlet je namenjen mladim do 30 let. Info po tel. št. 040-635626 ali info@zskd.eu.

KAM NA SILVESTROVANJE? SKD Drago Bojan - Gabrovec organizira od 31. decembra do 3. januarja, novoletno potepanje v Lovranu pri Opatiji. Info in vpis na tel. št. 340-2741920 (Mirela).

Prireditve

SKD LIPA vabi v danes, 29. novembra, ob 18. uri v dvorano Gospodarske zadruge v Bazovici na Večer spomina - ob 70. obletnici osvoboditve Bazovice. Pogovor z domačini bo vodila Luana Grilanc.

SKD SLOVENEK IN SKD SLAVEC vabita danes, 29. novembra, ob 17.30 v občinsko gledališče F. Prešeren v Boljuncu na koncert MePz Slovenec - Slavec, ob 25-letnici diriganja Dajnijela Grbca. Sodelujejo: PZ Tončka Čok, dir. Manuel Purger; ŽVS Dekleta iz Škofij, dir. Iva Dobivčnik; Nomos Ensemble; Maurizio Marchesich.

SKD VIGRED vabi danes, 29. novembra, ob 17.30 v Štalco v Šempolaju na ogled komedije »Svakinja da te kap« v izvedbi KD Kraški dom - Repen in Razvojnega združenja Repentabor.

ZADRUGA KULTURNI DOM PROSEK - KONTOVEL in L'Armonia vabita na predstavitev gledališke komedije v tržaškem jeziku »Tutinscuro - Black Comedy« gledališke skupine Il Gabbiano, ki bo danes, 29. novembra, ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku.

DSI vabi v ponedeljek, 30. novembra, ob 20.30 v Peterlinovo dvorano na sre-

SKD Lipa
s sodelovanjem
Rajonskega sveta za vzhodni Kras

vabi na

VEČER SPOMINA

**ob 70-letnici
osvoboditve Bazovice.****Pogovor z domačini
bo vodila****LUANA GRILANC**

Nedelja, 29. novembra

ob 18. uri

dvorana Gospodarske zadruge
v Bazovici

čanje z ekonomistom in diplomatom Karлом Bonuttijem. Z njim se bo ob izidu knjige »Med izbiro in zgodovino« pogovarjal Marko Tavčar.

SSG IN DRUŠTVO ZVEZDA vabita v ponedeljek, 30. novembra, ob 20. uri v Ljudski dom v Podlonjerju (Ul. Masaccio 24) na ogled uprizoritve »Kako postati Slovenci v 50. minutah«.

SEKCIJA VZPI ANPI PROSEK - KONTOVEL ANTON UKMAR - MIRO vabi na predavanje dokumentarca »Kakor kroglja po Evropi«, ki govori o partizanu, domačinu Antonu Ukmarju - Miru v torek, 1. decembra, ob 20.00 v Kulturni dom na Prosek. Uvod v film bo prispeval zgodovinar Milan Pahor.

SKD VIGRED, KRUT in Združenje staršev Šempolaj vabijo v Štalco v torek, 1. decembra, ob 18. uri na otvoritev razstave »Ovrednotenje ljubiteljskega umetniškega izražanja«, božičnega sejma, ročnih del in predstavitev društvenega koledarja z nastopom Mladinske glasbene skupine Vigred Kraški Fenomeni.

GLASBENA MATICA vabi na prireditve »(L)jubilej - novih 70 let ljubezni do glasbe«, ki bo v sredo, 2. decembra, ob 19. uri v Kulturnem domu v Trstu, Ul. Petronio 4.

MIKLAVŽEVANJE (SKD Vigred) bo v soboto, 5. decembra, ob 16.00 v gostilni v Šempolaju z nastopom OPS Vigred in uprizoritvijo pravljice »Godci iz Veselega«. Miklavževi pomočniki sprejemajo darila v sredo, 2., četrtek, 3., in petek, 4. decembra, med

15.30 in 18.00 ter v soboto, 5. decembra, od 14.00 do 15.00.

SKD CEROVLJE - MAVHINJE prireja v petek, 4. decembra, ob 17.30 Miklavževanje v bivši osnovni šoli v Mavhinjah. Angelčki bodo zbirali darila v sredo, 2. decembra, od 20.00 do 21.00 na društvenem sedežu v Mavhinjah. Toplo vabljeni vsi otroci, ki bi radi srečali sv. Miklavža!

SKD TABOR - prireja Miklavžev sejem od 2. do 5. decembra od 16. do 19. ure v Prosvetnem domu na Opčinah.

TS360, založbi ZTT in Mladika, s sodelovanju z ženskim odborom SC Pen Mira, vabijo na Kavo s knjigo. Gost srečanja bo pisateljica in založnica Tanja Tuma, avtorica romana »Češnje, rdeče in bele«, z njo se bo pogovarjala dr. Bogomila Kravos. V sredo, 2. decembra, ob 10. uri v Tržaškem knjižnem središču na Oberdankovem trgu 7.

KRUT vabi na predavanje »Nenalezljive kronične bolezni, prehrana in telesna dejavnost« z dr. Živo Novak Antolič v četrtek, 3. decembra, ob 17. uri v Ul. Cicerone 8, II. nad. Zazeleno predhodne prijave, info na Kru.tu, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

SKD GRAD - BANI sporoča, da bo v petek, 4. decembra, ob 17. uri prišel na obisk sv. Miklavž, vaški otroci ga bodo sprejeli s kratko igrico. Dobrodoslično mu bo dal tudi zborček iz Barkovelj »Glasbena kambača«, ki ga vodi Tina Renar. Na ta dan bo izšel tudi koledar za l. 2016 »Prečni kamen v suhem zidu«, slike prikazujejo delo Vojka Ražma.

SKLAD MITJA ČUK vabi na ogled razstave »Černigoju v spomin« ob 30. obletnici umetnikove smrti. Urnik razstave: od ponedeljka do petka 10.00-12.00 in 17.00-18.00 do petka, 4. decembra, na Opčinah, Proseška ul. 131/133. Tel. št. 040-212289 (po dogovoru).

SLORI, SSG IN SLOGI (Slovenski gledališki inštitut) vabijo na predstavitev publikacije »Un teatro per la città. Breve storia del teatro sloveno di Trieste dal 1850 al 2000« (Gledališče v svojem prostoru. Kratka zgodovina slovenskega gledališča v Trstu), ki bo v petek, 4. decembra, ob 18.30 v foyeru balkona SSG. Z avtorico Bogomilo Kravos se bosta pogovarjala Marij Čuk in Neva Zajc.

V ADVENTU, koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji zbora Jacobus Gallus, KD Škedenj, ZSKD in USCI FVG bo v petek, 4. decembra, ob 20.30 v cerkvi sv. Lovrenca v Škedenju. Nastopata MePz Jacobus Gallus (dir. Marko Sancin) in ŽeVS Vikra (dir. Petra Grassi).

VZPI - ANPI NASELJE SV. SERGIJA vabi v petek, 4. decembra, ob 18.30 v

Ljudski dom P. Togliatti, Ul. Di Peco 14, na srečanje s prof. Jožetom Pirjevcem na temo »Trst v primežu nacionalizmov«. Večer bo uvedel zgodovinar Piero Purini.

MIKLAVŽEVANJE v Boljuncu v soboto, 5. decembra, ob 16. uri v dvorani Mladinskega doma. Nastopali bodo domači skavtje, sledil bo prihod sv. Miklavža. Angelčki bodo sprejemali darila od 15. ure dalje.

RINGA RINGA RAJA, svet' Miklavž prihaja... v soboto, 5. decembra, ob 16.30 v Srenjsko hišo v Mačkoljah. Otroci OPS »z Ul'ce« ga bodo pričakali z igro in petjem. Pomočniki bodo na razpolago od 15.30 dalje.

SVETI MIKLAVŽ bo prišel v Finžgarjev dom na Opčine v soboto, 5. decembra, ob 16. uri na povabilo Društva Finžgarjev dom in SOMPIV Vesele pomlad. S pesmijo ga bo pozdravila otroška pevka skupina Vesele pomlad - dirigentka Andreja Štucin Cergol, otroška dramska skupina Tamara Petaros in letošnji prvoobhajanci pa bodo nastopili z

† Zapustila nas je naša draga

Maria Terčič vd. Cobau

Žalostno vest sporočata

**sinova Darko in Claudio
ter ostalo sorodstvo**

Pogreb bo v sredo, 2. decembra, ob 14.15 v cerkvi v Križu.

Križ, 29. novembra 2015

Pogrebno podjetje Sant'Anna-Nabrežina

† Zapustila nas je naša draga mama in nona

Marija Brce vd. Kralj

Žalostno vest sporočata

**hči Eda in sin Angelo
z družinama**

Zadnji pozdrav dragi noni

Ivan, Mojca, Martina in Matjaž

Od nje se bomo poslovili v torek, 1. decembra, ob 13.30 v cerkvi sv. Jerneja. Sledila bo maša ter pokop.

Opčine, 29. novembra 2015

Pogrebno podjetje Lipa - San Giusto

**Ob težki izgubi
predrage mame Marije
izrekamo iskreno sožalje
hčeri Edi in zetu Vinku z družino
ter sinu Angelu z družino****MeCPZ Sv. Jernej in zborovodja
Janko Ban**

† Zapustil nas je naš dragi oče in nono

Zlatimir Lorenzi (Zlatko)

Žalostno vest sporočajo

**sin Maurizio, hči Alida, Lidia,
sestra Zmaga ter ostalo sorodstvo**

Pokojnik bo ležal v petek, 4. decembra, od 10.30 do 11.50 v mrtvašnici v ul. Coastalunga. Sledil bo pogreb ob 12.30 v cerkvi v Zgoniku.

Gabrovec, 29. novembra 2015

Pogrebno podjetje Sant'Anna-Nabrežina

**Ob izgubi dragega očeta izrekamo
Mauriziu in družini iskreno sožalje
uprava in kolegi Občine Zgonik**

igrice Pobeg igračk - besedilo Lučka Susič, režija Manica Maver. Angelčki bodo pripravljali darila od 14.30 dalje.

SKD TABOR - Ozensko glasbeno srečanje bo v nedeljo, 6. decembra, ob 18. uri s koncertom Ansambla za sodobno glasbo MD7 v Prosvetnem domu na Opčinah.

TS360, Oberdankov trg, vabi na ogled razstave stolov »Sunrise design« od ponedeljka do sobote, od 8.30 do 13.00 in od 15.30 do 19.00.

ZAHVALA

Adriana in Stanko se zahvalujeta vsem, ki so žalovali za

Danilo Ferluga vd. Černigoj

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam bili ob strani, ko nas je zapustil naš dragi

Dolfi Wilhelm

Družina

Opčine, 29. novembra 2015

Pogrebno podjetje Alabarda

26.11.2012

26.11.2015

Malka

29.11.2013

29.11.2015

Ivan

Nepozabljena.

Ana in Jelka

30.11.2014

30.11.2015

Preveč nam manjkaš

Nedda Sossi por. Pettiroso

tvoja družina

Pogrebno podjetje Alabarda

POGREBNO PODJETJE*San Giusto
Lipa*

V trenutku

žalosti...

vjednost

...in tradicija

**OPČINE - Proseška Ulica 18
TRST - Ul. Torre Bianca 37/a
TRŽIČ - Ul. San Polo 83, Zelena številka: 800 860 020**Na razpolago za prevoze pokojnikov
iz bivališča ali doma starejših občanov.**ZELENA ŠTEVILKA (800 833 233)**

Tel. 345 2355013

Nudimo še pomoč pri
dedovanju in pokojninah**PRIDEMO TUDI NA DOM!**

KNJIGA - Zgodovina slovenskega gledališča v italijanščini

Monografija B. Kravos

Un teatro per la città

Te dni bo v sozaložbi Slovenskega raziskovalnega inštituta, Slovenskega stalnega gledališča in ljubljanskega Slovenskega gledališkega inštituta (SLOGI) nova monografija dr. Bogomile Kravos. Kot je razvidno iz naslova - Un teatro per la città - Breve storia del teatro sloveno di Trieste dal 1850 al 2000 - je kratka zgodovina namenjena predvsem italijanskim bralcem, da spoznajo, kako se je v stopetdesetih letih razvijala slovenska gledališka tradicija v Trstu, kako so bile že v obdobju čitalniških nastopov v mestnem središču prve predstave in se je z njimi začela vzpostavljati odrska tradicija, ki je proti koncu 19. stoletja dosegla svojstveno izraznost. Na tej osnovi je namreč ob načrtih za gradnjo Narodnega doma leta 1902 nastalo Dramatično društvo. Od začetka rednega delovanja tržaškega Slovenskega gledališča v lastnih prostorih (januarja 1905) pa mineva letos 110 let.

V monografiji je prikazan nenavaden vzpon in razvejnost te dejavnosti do leta 1920 in neustavljiva prodornost doseženega kulturnega razvoja, ki ohrani svojo moč tudi v zastrašujočih razmerah v dvajsetih in tridesetih letih, ko gledališka sporočilnost ubere nova pota, saj se lahko pojavlja samo v podtalju. Zato je leta 1945 obnova Slovenskega gledališča potrditev zmage v vojni in gledalci trumoma zahajajo v dvorane, ki jih zavezniška oblast nerada da-

Bogomila Kravos

FOTODAMJ@N

Platnica knjige

je v najem slovenskemu tržaškemu oz. primorskemu SNG. Toda gledališče se uspešno zoperstavlja novim pritiskom s prekrasnim ansambлом in zavzetim občinstvom.

Dokumentirana zgodba pomembne ustanove pripoveduje o Trstu, o stopetdesetih letih vznemirjajočih in skrajno konfliktnih dogajanjih, ki so zaznamovala tržaško prebivalstvo in o

tem, kako je slovenska gledališka dejavnost vse te turbulence z vzponi in padci vred zabeležila. Delovanje tržaškega Slovenskega gledališča je v vseh pogledih zrcalo časa in prostora, v katerem deluje.

Predstavitve knjige bo v **petek 4. decembra**, ob 18.30 v foyerju balkona Kulturnega doma. Z avtorico se bosta pogovarjala Marij Čuk in Neva Zajc.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV

Diplomat in kulturni delavec Karel Bonutti

Zasluzni slovenski diplomat in kulturni delavec Karel Bonutti bo jutri gost na ponedeljkovem večeru Društva slovenskih izobražencev, ki se mu hoče pokloniti ob izidu njegovih spominov, a tudi za opravljeno večstransko delo za ohranitev kulturne in jezikovne identitete med ameriškimi Slovenci. Doma iz Bukovice na Goriškem, kjer se je rodil leta 1928, je Karel Bonutti študiral ekonomijo v Friburgu v Švici, študije je potem nadaljeval v Združenih državah, kamor se je preselil v petdesetih letih, ter se specializiral v socialni ekonomiji. Poučeval je na raznih univerzah in visokih šolah v Clevelandu, bil aktiven na vzgojnem področju ter pri delu za valorizacijo raznih narodnostnih skupnosti, ki so bile prisotne na področju Clevelanda oziroma države Ohio. Bil je neutrudni organizator kulturne življenja in izobraževanja številne slovenske skupnosti, kamor se je vključil, obdržal pa je bogate stike z goriškimi Slovenci, katerim je tudi materialno pomagal pri ustvarjanju temeljnih struktur, na katerih še danes sloni kulturno in družbeno življenje demokratičnih Slovencev v Gorici. Po osamosvojitvi Slovenije je bil najprej imenovan za slovenskega častnega konzula v Ohiu, nato pa je bil leta 1998 imenovan za slovenskega veleposlanika pri Svetem sedežu, kjer je ostal do leta 2002. V tem času je sodeloval pri obisku Janeza Pavla II. v Mariboru ob Slomškovi beatifikaciji ter pri sklenitvi sporazuma med Svetim sedežem in Slovenijo.

Letos spomladi je pri goriški Mohorjevi družbi in izšla njegova knjiga spominov z naslovom med Izbiro in zgodovino, ki je zelo zanimiva ne samo zaradi številnih osebnih podatkov in pričevanj pač pa tudi kot sredstvo za spoznavanje stikov med zdomskimi Slovenci in slovensko manjšino na Goriškem. O vsem tem se bo jutri zvečer v Peterlinovi dvorani s Karlom Bonuttijem in s pomočjo slikovnega gradiva pogovarjal Marko Tavčar. Začetek ob 20.30.

V Šempolaju Svakinja da te kap

Slovensko kulturno društvo Vigred vabi danes ob 17.30 v Štalci v Šempolaju na ogled komedije Svakinja da te kap režiserke in scenaristke Anje Škabar. Veseleigro, ki je prejela nagrado občinstva na letošnjem festivalu amaterskih gledališč v Mavhinjah, izvaja dramska skupina kulturnega društva Kraški dom in Razvojnega združenja Repentabor.

V Kulturnem domu na Proseku »črna komedija« Tutinscuro

V Kulturnem domu Prosek-Kontovel bo danes v okviru revije Gledališče na Proseku, ki jo prireja združenje tržaških gledališč l'Armonia, skupina Il Gabbiano uprizorila »črno komedijo« Petra Shaffera Tutinscuro, ki jo je v tržaško narčne pretil in režiral Riccardo Fortuna. Začetek ob 17. uri.

SENATOR STOJAN SPETIČ PRAZNUJE DANES 70 LET

Politika mu je pisana na kožo

Na rojstni dan tovariša Stojana Spetiča se ni težko spomniti. Rodil se je namreč istega dne kot na zasedanju Avnoj bivša Jugoslavija (Jajce, 29. novembra 1943), le da je on dve leti mlajši (1945). Ko je Titova Jugoslavija še nekaj pomenila, je to bil občuten dan praznovanja države, ki se je z velikim zanosom in vizijo prihodnosti rodila sredi odločne boja proti nacifašizmu. Stojan je dolgo praznoval dvojen praznik, a posvetna sreča države je bila krajša od pričakovane. Jugoslavije danes ni več, Stojan pa je še vedno tu, avtentično prežet z izvornimi ideali boja za boljši svet, ki ostajajo slej ko prej aktualni. Danes je započel zlasti na mejnik sedemdesetih.

Lahko bi rekli, da je današnji slavljenec v okviru naše in širše skupnosti poznan, kot malokatera druga javna osebnost. Pa ne le zaradi tega, ker je v povprečju za glavo višji od drugih in ga na javnih shodih, v povorkah in demonstracijah praktično ne moreš zgrešiti. Stojan je prototip človeka, ki mu pravijo »politična žival«. Čeprav je izbral in znal tudi briljantno opravljanje novinarski poklic, ga vse življenje nezadržno vleče v politične vode, tam je vseskozi njegova prava strast, podprta z močno in prepoznavno dozo idealizma.

Kdor pobliže pozna Stojana Spetiča ve, da je sangvinik, človek močnega in ognjevitnega značaja. Z njim se ni težko skregati, čeprav se, resnici na ljubo, z neko razumno mero potrpljenja niti pobotati ni tako komplicirano. Svoje ideje je pač pripravljen zagovarjati tudi za ceno ostre polemike. Politični aktivizem mu je pisan na kožo. Pravijo, da je bil že kot tabornik opremljen z velikim znanjem in politično kulturo, ko je bila ta za njegove vrstnike še skoraj španska vas. Tako je bilo že takrat malone vsakomur jasno, da je Stojanu usojeno postati eden najvidnejših protagonistov javnega življenja v naših krajih.

Voditelj komunistične mladine, član vodstev nekdanje Komunistične partije Italije in tržaški pokrajini in v deželi FJK, član centralnega komiteja Stranke komunistične prenoje, dolgoletni ob-

Stojan Spetič, 1991

MARIO MAGAJNA

činski in svetovalec v Trstu in potem senator italijanske republike, član Cassandrove vladne komisije za zaščitni zakon, svetovalec nekdanje ministric Katie Bellillo, član Paritetnega odbora, deželni tajnik slovenskih in italijanskih komunistov, nazadnje tajnik nedavno osnovane italijanske komunistične partije v deželi FJK. Zgodbo našega zaščitnega zakona je spremljal vsa dolga desetletja, od njenih prvih zametkov do uresničitve, kateri je tudi prispeval pomemben delež. To so v najbolj zgoščeni obliki samo obrisi njegove politične in obnem življenjske poti.

Ta pot ni bila prav lahka in linearna, kot bi lahko kdo mislil. Treba je vedeti, da je bila v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko je Stojan politično odrasčal, v tržaški KPI še občutno prisotna težka informbirojevska zapuščina, on pa je bil v tem smislu nekakšna ano-

malija. Mlad obetajoč kader, a vendarle z napako v svojem deklariranem »titovskem« pedigreru. Na drugi strani je bil za projugoslovansko SKGZ preveč partijsko nastrojen, da bi mu povsem zaupala. Politični odnosi so na tržaški levici zaradi zgodovinskih bremen in posledičnih zamer dozorevali počasi. Ta položaj je Stojana precej zaznamoval in prispeval k temu, da si je nabral kakšen problem in je tudi v parlament nemara prišel pozneje, kot je kazalo. Pred tem je bil dolga leta viden protagonist v tržaškem občinskem svetu, kjer je v poosimskem obdobju vodil odločno bitko v obrambo manjšinskih pravic, ki so bile še zlasti pod udarom fašistov in Liste za Trst. Njegovi spopadi z desnico, podkrepljeni z iskričo retorik in izvornimi prispodobami so bili v užitek kronistom, ki so dolgo v noč spremenjili sicer pogosto dolgočasne razprave v občinskem svetu.

V vlogi senatorja se je Stojan izkazal kot pravi človek na pravem mestu, kar še zlasti velja za reševanje problematike Primorskega dnevnika. Med parlamentarnimi uradi in zakonodajnimi postopki se je premikal kot riba v vodi, čemur sem bil večkrat neposredna priča tudi sam. Ni bilo kljuke, na katero ne bi znal pravočasno in učinkovito pritiskati, od predsednika vlade navzdol, vse do ministrov in nižjih uradnikov, ki so v zapletenem rimskem kolesju za premikanje papirjev in postopkov pomembnejši, kot se zdi na prvi pogled.

Naj ob tej priložnosti zabeležim enega številnih rimskih utrinkov. Ko sva nazadnje po spretetju zakona za financiranje časopisa, za kar je Stojan nosil levji delež zaslug, s Kantetovo vitovsko nazdravila na Trgu Campo de' fiori, sem začel nervozno gledati na uro, češ da moram na letališče in domov. Potožil sem, da je zmeraj tako, da sem kar pogosto v Rimu, a vedno izključno po delovnih obvezah. Razen parlamenta in vladnih palač nisem v tolikih letih videl ničesar, niti Vatikana in celo vodnjaka Trevi ne. Letalo dol, romanje po uradih od judeža do kajfeža in nato

z letalom nazaj še istega dne. Pa je Stojan predlagal, naj ostanem za konec tedna. Brž je pomignil bližnjemu kočijažu in sledil je fantastičen ogled rimskih znamenitosti s konjsko vprego, pri katerem bi v celem Rimu težko našel boljšega vodnika od Stojana, o tem sem še danes prepričan.

Senator Stojan Spetič, današnji slavljenec, vsekakor ni človek, pri katerem bi vselej šlo vse gladko. Uživa v polemiki in zato marsikdo o njem pravi, da ima dolg jezik. Bo kar držalo, čeprav to ni nujno problem. Prej zna biti obratno, saj boš z njim vselej vedel, koliko je ura. Hinavščina, ki je v politiki žal pogosto doma, mu je tuja. Govoriti brez dlak na jeziku pa tudi nekaj stane in ni veliko politikov, ki bi bili pripravljeno za to plačati ustrezno ceno. Stojan jo je večkrat plačal, s pogumnim dejanjem tudi takrat, ko je ob koncu osemdesetih z delegacijo KPI položil šopek cvetja na bazovsko fojbo. Kot bi na petelina, ki je prezgodaj zapel, priletole poleno, se je takrat nanj usul plaz kritik, pri čemer so bile tiste iz lastnih, levičarskih vrst, posebno boleče. In to za potezo, ki je čez nekaj let postala normalna praksa županov in drugih javnih delavcev s Tržaškega. Stojan je ob tisti priložnosti zmožni videti prej in dlje od drugih. Gesta ožigosane delegacije je bila znak volje po preseganju zgodovinskih predsodkov, želje po dialogu in izhodu iz zatohle preteklosti, ki je dolga desetletja pogojevala življenje naših krajev.

Kaj ob tem uglednem jubileju poleg zdravja in sreče želeti staremu (po stažu!) prijatelju in tovarišu, s katerim sem se v življenju za politične stvari nešteto sporekel in se potem spet pobotal. Kot neutrudnemu borcu za manjšinske pravice, pravice delovnih ljudi in pravičnejšo družbo, kot človeku, ki se ne vda v usodo, mu privoščim, da bi le dočkal dan, ko bo danes na prafaktorje usodno deljena levica našla skupni jezik in novo pot za drugačen svet, boljši, kot ga poznamo danes. Na mnogo leta, Stojan!

Dušan Udovič

MEDTEM KO SE EVROPSKA UNIJA NE ODZIVA NA ZAHTEVE PO ZAŠČITNIH STANDARDIH

Poljska, Francija in Slovaška na črnem seznamu odnosa z manjšinami

Slabe novice za manjšine v Evropi. Številni poskusi zadnjih let, da bi postalo manjšinsko vprašanje del evropskih standardov, so še vedno neuspešni. Evropska komisija in številne države članice namreč ne kažejo nobenega zanimanja in manjšinam ne namenijo veliko več od nekaj prijaznih besed; videti je nemogoče, da bi se te besede presle v dejansko politiko. V Evropskem parlamentu vodijo poslanci, ki izhajajo iz manjšinskih vrst, odločen boj in izvajajo močan pritisk na evropske institucije, vendar je njihov boj vnaprej zapisan porazu. Primanjkuje namreč učinkovite podpore velikih strank in tudi ustrezno lobiranje.

Številne države vztrajajo pri stališču, da sodi vprašanje zaščite manjšin v izključno pristojnost držav in da Evropske unija nima pooblastil za ukrepanje na tem področju. Na osnovi tega prepričanja so manjšine v nekaterih državah v velikih težavah; v zadnjih tednih se je nebo pooblačilo nad Poljsko in Francijo, slovaški pre-

mier Robert Fico pa zaradi svojih stališč celo tvega izključitev iz evropske socialistične stranke.

POLJSKA. Po zadnjih volitvah, na katerih je zmagala desna konservativna stranka Zakon in pravičnost (Prawo i Sprawiedliwość, PiS), so manjšine kaj kmalu ugotovile, da je zavel nov veter, ker predsednik republike Andrzej Duda, ki pripada prav tej stranki, ni podpisal novega zakona o manjšinah, sad dolgih pogajanj med prejšnjo poljsko vlado in predstavniki manjšin, ampak ga je poslal v ponoven pretres parlamentu. Številčno razmerje med strankami je v parlamentu zdaj popolnoma spremenjeno in stranka PiS, ki ima v njem absolutno večino, je že napovedala, da ne namerava pristati na nikakršne izboljšave manjšinske zakonodaje v državi.

FRANCIJA. Ko je predsednik republike François Hollande še pred nekaj tedni napovedal, da bo država končno priznala svoje regionalne jezike, ki naj bi postali uradni v regijah, kjer jih ljudje govorijo, je med pripadniki teh je-

Andrzej Duda

zikovnih skupnosti zavlada velika evforija. Francija je namreč v vseh povojnih letih načrtno zavirala priznanje katekole jezikovne manjšine. Ko pa je Hollande predstavil svoj načrt preureditve regij in njihovih pristojnosti, je postalo jasno, da je ta načrt popolnoma ob-

Francois Hollande

šel vprašanje manjšin. Obljubam torej niso sledila dejanja, kar je močno razburilo pripadnike vseh manjšin.

SLOVAŠKA. Slovaški premier Robert Fico pa tvega izključitev iz evropske socialistične stranke PSE; sam se je kot voditelj slovaške socialdemokratske

Robert Fico

stranke SMER, ki je pred dvema letoma že drugič prevzela oblast v državi, tokrat z absolutno večino poslanskih mest, močno zapletel z izjavami o manjšinah in o beguncih. V nekem intervjuju za slovaško televizijo je namreč premier izjavil, da Slovaška ni sposobna integrirati Romov. Na vprašanje, ali bi lahko na Slovaškem integrirali nekoga iz denimo Eritreje, torej človeka s tradicijami, ki so popolnoma različne od Slovaške, je ocenil, da bi bilo to mogoče. Poudaril pa je, da je Slovaška »država ustanovljena za Slovake, ne pa za manjšine.«

To ni prvič, da se Fico sooča z evropskimi kritikami. Ko je pred leti takratni sredinski premier Jan Slota oblikoval vladno koalicijo s stranko madžarske manjšine (Madžarov je na Slovaškem skoraj pol milijona, nekaj manj kot desetino vsega prebivalstva), so se Ficovi socialdemokrati taki povezavi odločno uprli in govorili o Madžarih kot o rakasti tvorbi na Slovaškem.

Sicer pa je malo verjetno, da bodo evropski socialisti s svojo grozno šli do konca, saj bi s tem osibili socialistično predstavništvo v Evropskem parlamentu. Nenazadnje se zelo podobno vede tudi Evropska ljudska stranka, ki v svoji sredi ohranja madžarsko vladno stranko Fidesz, čeprav Orbana vsi mrzijo. Ni pa verjetno, da bi se zato odpovedali številni delegaciji madžarskih evropskih poslancev. V Evropskem parlamentu je namreč pomemben vsak glas in zato se pogosto dogaja, da ob takih neprijetnostih ostali zatisnejo oči.

Nemški Sinti na obisku v Auschwitzu ogorčeni zaradi oskrumbe spomenika v Berlinu

Številni Sinti iz nemške zvezne države Schleswig-Holstein, člani državnega parlamenta v Kielu, predstavniki judovske skupnosti, novinarji in pripadniki manšin v regiji ob meji med Nemčijo in Dansko so skupaj odpotovali v Auschwitz. Delegacijo je vodil predsednik zveze Sintov in Romov iz države Schleswig-Holstein Matthew Weiss, sam taboriščnik iz Auschwitzu. V nacističnih uničevalnih taboriščih je bilo ubitih približno pol milijona Sintov in Romov; 400 iz Schleswig-Holsteina jih je bilo ubitih prav v Auschwitzu. Romi pravijo holokavstu porajmos, kar bi v slovenščino prevedli požrtje.

Taborišče Auschwitz, ki leži na Poljskem, kakih 70 kilometrov zahodno od Krakowa, je bilo največje koncentracijsko in uničevalno taborišče v Hitlerjevi Nemčiji in je postalo simbolni kraj holokavsta judovskega naroda. V tem taborišču so od delki SS med drugo svetovno vojno ubili približno milijon Judov in na desettisoče poljskih in sovjetskih političnih jetnikov ter Sintov in Romov. Taborišče je danes velik muzej in ga vsako leto obiše na stotisoče obiskovalcev.

Za nekatere mlade pripadnike Sintov iz zvezne države Schleswig-Holstein je bil ta obisk prvo neposredno srečanje z zgodovino trpljenja njihovih prednikov. Iskali so imena, ki jih poznajo iz svojega okolja in veliko teh imen tudi našli. Še posebej pa jih je prizadelo, ko so prav med obiskom v Auschwitzu izvedeli, da so v Berlinu neznanci oskrunili spomenik ubitim Sintom in Romom, ki stoji v bližini živalskega vrta nemške prestolnice. Na njem so narisali kljukasti križ in napisali »plinske celice«.

Na ta dogodek se je odzval tudi predsednik osrednje nemške zveze Sintov in Romov Romani Rose. Dejal je, da ta oskrumba spomenika kaže na dejstvo, da desničarski ekstremisti izkoriščajo sedanjo gospodarsko krizo za netenje sovraštva in za oživljanje Hitlerjevega duha. »Vračati se želijo nazaj v čas in izničiti našo demokracijo. Osrednja Zveza Romov se ne bo omejevala na formalno obtožbo spodbujanja k sovraštvu, ampak ocenjuje, da gre za pravo grozno, ki jo bo prijavila sodnim oblastem. Z navedbo plinskih celic na oskrunjenem spomeniku se namreč spodbuja nasilje nad manjšino,« je še dejal predsednik romske zveze.

Nemški Sinti so se poklonili žrtvam v Auschwitzu

Na otoku Jersey bo jezik jerriais prihodnje leto obvezen predmet

S prihodnjim šolskim letom bodo v večjem številu osnovnih šol na otoku Jersey, ki pripada Veliki Britaniji, učili krajevni jezik jerriais. Za to bodo skrbeli posebej izobraženi učitelji. Novico je napovedal minister Rod Bryans, ki je v krajevni vladi zadolžen za izobraževanje. Pojasnil je, da bo pouk jezika vključen v širši kulturni program.

S to napovedjo je Bryans demantiral govornice, da bodo pouk jezika ukinili, ker se bosta prihodnje leto upokojila učitelja Scott Warren in Colin Ireson, ki sta doslej ta jezik poučevala. Minister je napovedal, da bosta prav onadva skrbela za izobraževanje mlajših učiteljev.

Lansko leto je ustanova Združenih narodov za kulturo in znanost UNESCO vključila jezik jerriais med 33 evropskih jezikov, ki jim grozi izumrtje. To je bil alarmni zvonec, na katero je Scott Warren, ki je tudi vodja urada za jezik pri krajevni upravi, odgovoril z besedami: »Šolski sistem mo-

ra postati prožnejši, da bomo lahko zagotovili večje število kvalificiranih učiteljev, ki bodo zamenjali odhajajoče kadre.« Prepričan je, da je jerriais pomemben del izročila tega otoka in zato ga je treba vključiti v učni načrt vseh šol. »Skorajšnja upokojevitve obeh učiteljev je priložnost, da preverimo model in ugotovimo, da to ni bil najboljši način učenja jezika. Prepričan sem, da bo nov sistem povečal učinkovitost, k čemur bodo pripomogli tudi mlajši učitelji,« je še dejal Warren.

Urad za jerriais že dolga leta skrbi za promocijo jezika, pripravlja slovarje in kuje nove besede ter seveda organizira poučevanje jezika na šolah. Vendar se zdaj učenci lahko učijo ta jezik samo v izvenšolskih dejavnostih. To tudi za oba učitelja ni lahko delo, ker daje tak način pouka vtis manjvrednosti jezika. Z ministrov napovedjo naj bi se ta pouk spremenil in bi jezik sodil v obvezni sklop šolskih dejavnosti, kar bo prispevalo tudi k dvigu prestiža jezika.

Zanimanje za jezik je naraslo leta 2011, ko je univerza v Cambridgeu izdala študijo, ki je kazala na izredno ogroženost jezika. V študiji pa je pisalo, da ljudje jezik še uporabljajo, »čeprav ne toliko, kot pred 50 leti«. Med zaključki je tudi predlog, da bi morali je-

zik promovirati in spodbujati ljudi, da ga uporabljajo.

Na popisu prebivalstva leta 2001 je 2.874 prebivalcev otoka Jersey izjavilo, da govorijo jerriais. To so bori trije odstotki prebivalstva otoka; pač pa je 15 odstotkov izjavilo, da jezik vsaj delno razume.

Jerriais je jezik, ki v veliki meri izhaja iz francoščine. O tem zgovorno pričajo nekatere besede v pogosti rabi: à bétôt (nasvidenje), m'ercie bein des fais (hvala lepa), bouon appétit (dober tek)...

Otok Jersey

TRŽAŠKO GLEDALIŠČE VERDI - V sodelovanju z opernim gledališčem iz Cagliarija

Trpeči Werther v operni upodobitvi

TRST - Goethejev Werther, roman, ki je nagovarjal k samomoru množice mladih romantičnih zanesenjakov – statistik sicer ni, ampak dolgo se je govorilo o pogubnih posledicah branja tega romana za bolj ranljive in občutljive mladeniče – je dobil tudi na opernih odrih upodobitev, ki sicer nekoliko omili Goethejevo neizprosno tragiko, vendar prav nič ne prizanaša z žalostno usodo protagonista. Jules Massenet je dobro stoletje po izidu knjige našel pravi navdih, ko je med potovanjem po Nemčiji s prijateljem obiskal Wetzlar, mestoce blizu Frankurta, kjer se je zgodba odvijala. Libretto, pri katerem so sodelovali Edouard Blau, Paul Milliet in Georges Hartmann, je odel v bogato simfonično tkivo, ki se zna raznežiti v zasanjane nočne, pretanjene harmonije, pa tudi brezupno tragične barve – saj je Massenet pred Wetzlarjem romal v Bayreuth, kjer se je napajal z Wagnerjevo glasbo.

Tržaško gledališče Verdi se je odločilo za novo postavitev v koprodukciji z opernim gledališčem iz Cagliarija, rezultat tega sodelovanja so elegantne in nekoliko minimalistične scenografije, ki jih je izdelal Aurelio Barbato, bolj umirjeni kot pa razkošni kostumi, ki jih je narisala Lorena Marin, tehtno naštudirane luči Claudia Schimida, elegantna in umirjena pa je tudi režija Giulia Ciabattija.

Čeprav je protagonist v operi dolgo odsoten, ostaja kljub temu os, okrog katere se razvija zgodba, predvsem pa glavni faktor uspeha, saj mu je Massenet posvetil najlepše arije, take, ki so postale preizkusni kamen največjih lirskih tenoristov. Če se ozremo nazaj na zadnje tri tržaške postavitve, si ne moremo predstavljati razkošja, ki so ga leta 1977 nudili Alfredo Kraus, leta 1991 Giuseppe Sabbatini, leta 2002 pa Marcelo Alvarez. Mickael Spadacini je še daleč od tega, da bi dosegel raven slavnih kolegov: njegova kariera je sicer že zabeležila odmevne uspehe, saj je pel tudi v Salzburgu in drugih uglednih gledališčih, toda v prvem dejanju smo ugotovili, da mu vloga povzroča kar nekaj tehničnih težav. Postopno se je kvaliteta petja nekoliko izboljšala, toda ohranil se je velik razkol med srednjo lego, ki je francoskemu pevcu najbolj udobna, in višjimi notami, ki so zaenkrat še forsirane in nepripriljive. V dobro mu lahko štejemo odroski nastop, s katerim je lepo stregel romantičnemu liku, najlepše trenutke pa smo doživeli v poslednjem dejanju, ki je delno odtehtalo pevčeve pomanjkljivosti.

Pri tem je imela veliko zaslug Charlotte, odlična ruska mezzosopranistka Olesja Petrova, ki zna svoj glas zelo lepo dozirati in prilagajati ekspresivnim zahtevam: v poslovlilnem duetu je tudi svojega partnerja pripeljala do intimnih in lirsko mehkih tonov, ganljivo pa je odpela tudi prizor z Wertherjevimi pismi. Živahno nasprotje otožni sestri je bila ruska sopranistka Elena Galickaja v vlogi Sophie, Rus je bil tudi Charlottin mož Albert, zanesljiv bolj kot očarljiv baritonist Ilija Silčukov. Zadovoljivo je pel tudi basist Ugo Rabec kot Le Bailli, manj nas je navdušil Dario Giorgelè v Johannovi vlogi, bolje se je izkazal Alessandro D'Acrista kot Schmidt. V kratkih vlogah sta zasedbo dopolnila Giuliano Pelizon (Brühlmann) in Silvia Verzier (Kätchen), ljubko so se odrezali tudi mali pevci zbora I Piccoli Cantori della città di Trieste, ki jih je pripravila

Cristina Semeraro. Glasbeno vodstvo je imel v rokah Christopher Franklin, ameriški dirigent, ki je pokazal dobro sozvočje z Massenetovo glasbo: pod njegovim vodstvom je orkester lepo izvedel rahločutne odlomke, v katerih so

se najlepše izkazala godala in pihala, agogika je bila smiselno razgibana, tudi ravnovesje med odrom in orkestrom je mojster ohranil na dobrem nivoju.

Med opero si je poseben aplavz zaslužila edino Olesja Petrova, na kon-

cu pa je izvrstna pevka delila uspeh s tenoristom, ki je vsekakor osvojil občinstvo, ki je dolgo in dokaj navdušeno ploskalo vsem oblikovalcem. Ponojitve bodo na sporedu do 3. decembra.

Katja Kralj

KNJIŽNI SEJEM - Pesnika Krasa – Ciril Zlobec in Josip Osti na pisateljskem odru

Pesem, Kras: harmonija drugačnosti

Razmišljala sta o poeziji, prevajanju, sovrastvu - Osti: Preko prevajanja Kosovela sem postal tudi slovenski pesnik

LJUBLJANA - Dva pesnika, dve desetletji starostne razlike, prvi legenda sodobne slovenske poezije, drugi, ki si je slovenski jezik izbral za svojo novo domovino. Za oba je Kras matični kraj: Zlobec se je rodil v Poni kvah, Osti pa je našel Tomaj, ko je moral zapustiti svoj materni jezik in začel pesniti v jeziku pesnikov, ki jih je dotlej prevajal. Oba sta pesnika ljubezni, ker verjameta, da je ljubezen tista neusahljiva sila, iz katere se poraja ne le življenje, ampak tudi pesem.

In prav ljubezen je bila osrednja tema literarnega pogovora, ki ga je v petek gostil Pisateljski oder v okviru knjižnega festivala v Ljubljani. »Prvi verz je tisti, ki je podarjen, vse drugo pa je potrebno (iz)vleči iz sebe. Ljubezna pesem pa je kot stvarjenje sveta iz nič«, je o potrebi po inspiraciji, kasnejšem trdem delu ter o ljubezenski tematiki na področju poezije povedal Ciril Zlobec. Josip Osti je v nadaljevanju med drugim dejal, da je bilo Zlobcu glede pesništva precej lažje, saj ima že več kot petdeset let eno muzo, česar ne more trdit za sebe. V nadaljevanju sta pesnika podrobneje predstavila nekatere pesniške oblike, kot sta sonet in haiku in se vrnila v zgodovino ljubezenske poezije vse do Visoke pesmi, grške pesnice Sapfo, Prešerna in italijanskih renesančnih mojstrov.

Osti je v nadaljevanju še izpostavil, da v kolikor že govorimo o ljubezni, ne smemo pozabiti na njen nasprotni pol – sovrastvo. »Živimo v svetu, kjer je sovrastva vse več. Postavitev žičnate ograje kaže na to sovrastvo in pomeni, da smo vsi omejeni, tako na tej, kot tudi na drugi strani žice«, je bil ob tem kritično slikovit Josip Osti. V nadaljevanju je beseda tekla o težavah in zadregah pri prevajanju poezije. Zlobec je ob tem predstavil nekaj anekdot pri prevajanju pesniške govorice iz italijanskega jezika v sloven-

ščino. »Sam sem prav preko prevajanja, v prvi vrsti poezije Srečka Kosovela, postal tudi slovenski pesnik,« je na omenjeno temo še dodal Osti. »Vrednost poezije, tako kot kraške pokrajine, je v harmoniji drugačnosti. Pesniki lahko pišemo poezijo, a niti dve pesmi ne bosta enaki,« pa je o večni aktualnosti poezije ob koncu še dejal Ciril Zlobec.

»To ni nobena pesem, to je ena sama ljubezen,« pa so bili verzi, ki jih je zapisal Marko Pavček in s katerimi je povezovalc Ivo Svetina sklenil večrajšnji pesniški pogovor.

Robi Šabec

Ciril Zlobec, Ivo Svetina in Josip Osti

GLASBENA MATICA - V sredo (L)jubilej v Kulturnem domu v Trstu

70 let ljubezni do glasbe

Glasbena ustanova praznuje obletnico neprekinjenega delovanja - Poudarek na složnosti in enotnosti

TRST - Glasbena matica obstaja že 106 let: toliko časa je že dejavna v Trstu in v naši deželi, ni pa napačno povedati, da hkrati praznuje 70-letnico neprekinjenega delovanja. Šola je bila ustanovljena leta 1909: takrat se je začela njena plodna zgodovina na področju glasbene vzgoje, založništva in koncertnih sezon. Dve svetovni vojni pa sta zamrzili delovanje, ki je bilo obnovljeno leta 1945 in se je od tedaj nemoteno nadaljevalo do danes.

Deželna glasbena ustanova bo praznovala svoj (L)jubilej v sredo, 2. decembra, ob 19. uri v veliki dvorani Kulturnega doma v Trstu. 70 let ljubezni do glasbe ne bo počastila s solisti, temveč s skupinami, ki so simbol složnosti, enotnosti in skupnega dela v

Črtomir Šiškovič

ARHIV

znamenju umetnosti. Večer bodo sooblikovali združeni otroški zbor, ki ga sestavljajo člani zborov Mini Krasje, Krasje, Sovodnje (združeno zasedbo bo vodila Neda Sancin), združeni mešani pevski zbor članov zborov Jacobus Gallus, Anakrousis in Vikra, harmonikarski orkester Gm Synthesis 4, ki ga vodi Fulvijo Jurinčič, in orkester Glasbe-

ne matice pod vodstvom Igorja Zobina. Harmonikarski orkester je šolska zasedba z najdaljšo tradicijo, delovanje orkestra je bilo obnovljeno letos, zbori pa so sad novih sodelovanj.

Gostje večera bodo Črtomir Šiškovič (bivši učenec Glasbene matice in violinist šole, ki se je na poseben način uveljavil kot koncertant), pianist Jan Grbec in igralka Nikla Petruška Panizon. Program bo raznolik in z mednarodnim predznakom, izvajalci pa ne bodo pozabili na skladatelje, ki so bili povezani z Glasbeno matico: Ignacij Ota, Karel Boštjančič, Ubald Vrabec. Grafično podobo prireditve je podpisal Andrej Pisani, celotno prireditev pa sta s svojo mecensko podporo omogočila Sklad Libero in Zora Polojaz ter Slovenska prosvetna matica.

PARMA - Na odru Srhhljivi Drakula

PARMA - Drakula, velika mednarodna koprodukcija Drame SNG Maribor, Zagrebaškega kazališta mladih (ZKM) in Fondazione Teatro Due iz Parme (TDP), je v četrtek doživela še italijansko premiero v Emiliji. Režijo radikalne, brezkompromisne, performativne gibalno-dramske uprizoritve podpisuje Andras Urban. Osnova je roman Drakula Brama Stokerja, ki so ga navdihnili transilvanska mitologija, romunska zgodovina in vampirji. Kot so zapisali v mariborskem gledališču, se je na prestol modernih mitov s krvjo, srhljivo lepoto zla in z neustavljivo seksualnostjo ustoličil vampirski kralj noči. Zgodba, ki nastaja v svetu med zavestjo in podzavestjo, odpira vrata v srhljivo brezno (ne)izživetih fantazij oziroma sodobnih podob rajske večnosti, zdravic ob krvavi ambroziji in uresničevanju vseh prikritih fantazem, nečimrnosti, obsesivnosti in želja.

V predstavi igrajo Matevž Biber, Jurij Drevenšek in Nika Rozman iz Drame SNG Maribor, Mia Biondić, Dado Čosić, Edvin Livezić, Lucija Šerbedžija iz ZKM ter Davide Gagliardini in Gian Marco Pellecchia iz TDP. Dramaturginja je Kata Gyarmati, mariborska premiera je bila 22. maja.

Taborniki Rodu Modrega vala

skočna deska za vse, ki so se zabavali skakati v vodo.

Z gozdnimi šolami ...

Taborniki Rodu modrega vala smo letos poleti preživeli dva tedna pod šotori v Dolnjem kotu na Dolenjskem. Okolico smo že poznali, saj smo pred nekaj leti taborili v bližnjem Žužemberku, prav tako nam niti reka ni bila tuja in smo v njej prijetno čofotali v poletni vročini. Taborjenje je vsako leto nova preizkušnja, novo doživetje, nov svet, v katerem preživimo dva tedna v juliju. Čeprav je naš tabor že tradicionalna letna akcija, nas vsako leto znova preseneti. Odkrivamo nove kotičke Slovenije, spoznavamo naše nove člane, učimo se novih taborniških veščin, igramo se z naravo in v njej ... Narava tako vsako leto postane del nas, nanjo se navežemo in se dva tedna pustimo šumenju reke in krošenj, tekanju po travnikih, spanju pod platnenimi strehami, prijateljskim odnosom in vedrim mislim. Ni nam žal, da na taborjenju ne poslušamo glasbe, ne brskamo po spletu, ne komuniciramo preko elektronskih medijev. V naravi nam postanejo bližji skupno petje ob ognju, prasketanje iskrice, igre v naravi in vse, kar spada k taborništvu.

Vesela predhodnica in Pomol Sova

Tudi letos so se člani vodstva tri dni pred prihodom glavnine zbrali na tabornem prostoru in postavili vse glavne objekte. Pridno delo se je obrestovalo in na tabornem prostoru je kmalu stala kuhinja. Ko sta priskočila na pomoč še zvesta brata Losos in Ščurek, pa je ob reki zrasel tudi pomol, ki smo ga kmalu poimenovali po naši sestri Sovi. Pomol Sova se je izkazal za zelo stabilnega in čvrstega, saj so se naši malčki dva tedna kopali okrog njega, bil pa je tudi dobra od-

... do drugega izpita

In tako so se gozdovniki in gozdovnice na letošnjem taboru posebno potrudili in izkazali. Skrbno so sledili gozdnim šolam pionirstva, prve pomoči, življenja v naravi, signalizacije, orientacije in bivakiranja. Uspešno so se odpravili na bivak, prespali v gozdu in se spretno znašli tudi v hudem deževju. Na koncu dvotedenskih preizkušenj jih je čakal drugi izpit, ki ga je večina GG-jev uspešno opravila.

Nočni napadalci kradli lubenice

Noči so bile letos posebno pestre in vznemirljive, predvsem za gozdovnike in gozdovnice, ki so imeli v rokah nočno igro. Na drugem bregu reke so namreč taborili taborniki iz Rodu aragonitnih ježkov iz Cerknega. Kot se za sosedje tabornike spodobi, smo se RMV-jevci in RAJ-evci ponoči napadli. Ker smo imeli za nočno igro napadov malo različna pravila, smo se najprej uskladili in se uspešno pogajali. Za RMV-jevce sta bila bodisi obramba svojega tabora, kakor napad na tabor RAJ, prava zmaga! RAJ-evcem je brat Nil uspešno ukradel zastavo in s tem zapečatil zmago RMV. Rod aragonitnih ježkov pa pri napadu ni bil uspešen: ukradli so samo dve meloni, lubenico in majhno vazico Nutelle.

Akcija na drva ali podiranje šotorov?

Pogajanja za pravila nočne igre so bila bolj zamudna in zapletena z Rodom skalnih taborov iz Domžal. Taborniki so precizni ljudje, taborniki RST pa še bolj. Sestre Zima, Kobilica, Drina in ostali GG-ji pa so vseeno prišli do kompromisa, da vsak rod izvede polovico kazni: RST-jevci so nabrali 2 kubika drv, RMV-jevci pa so podrlili 15 šotorov. Zapletlo se je ponoči, ko se je igra iz neznanim ali znanih razlogov prekinila, saj so eni in drugi kršili pravila. Tako nihče ni odnesel domov zastave, nihče ni zmagal, vsi pa so si za sluzili vsaj polovično kazen ...

Gremo v luksuz ... na kopanje!

Taborniški izleti včasih slovijo po tem, da so sestavljeni iz najmanj desetih ur hoje po strmini, v strogem redu in disciplinini. No, to smo z leti nekoliko oblažili, letos pa smo se prvi teden odločili za še večjo izjemo. Temu je botrovalo dejstvo, da je bilo v četrtek, 32. julija, v Dolnjem kotu točno 40 stopinj C. V tej vročini bi se brez dvoma skuhalo (kakor smo se kuhali na tabornem prostoru cel prvi teden – večino časa smo seveda preživljali v senci ali v reki!). Tako smo se odpravili na bližnje kopalnice ob reku Krki. Izlet je povsem uspel, nekateri najmlajši so ga celo ocenili kot njihov »naj taborniški izlet«. Seveda pa nismo samo ležali na plaži in se kopali. Organizirali smo turnir odbojke na mivki in nogometni turnir in se pomerili s taborniki iz Domžal. Nogomet našim fantom ni šel od rok, v odbojki pa smo bili pravi šampijoni in vse zmagali.

Drugi teden smo se odpravili na poučen izlet v Bazo 20 in v Rajhenavski pragozd, kjer nam je prijazen vodič pokazal, kako trohnijo drevesa, eno najstarejših in najširših jelk v Evropi in skrivnosti pragozda, kjer človek že od nekdaj ni posegel v naravo. Gozd in ste-

za po kateri smo hodili sta nas popeljala v pravljico pokrajino, kjer smo se za nekaj ur tudi mi počutili del neokrnjene narave.

Bodi EKO, varčuj in recikliraj!

Kulture sestri Mušnica in Robidnica so letos poskrbele za iznajdljiv in poučni tematski dan. Posvetili smo se varčevanju, reikliranju in spoštovanju narave. Za en dan smo se preobrazili v mestne in kmečke živali in se borili proti onesnaževanju okolja, v katerem živimo.

Slavnostni ogenj in novi člani

Taborni ognji so posebni trenutki, ki jih skupaj preživimo v naravi. Prasketanje iskrice v tišini, v objemu reke in gozdov, so nas popeljali v pravljico trenutke. Najbolj občuten ogenj je za marsikoga slavnostni ogenj, na katerem se krstijo in dobijo taborniško ime novi člani, ki s krstom pristopijo v organizacijo. Letos je bil slavnostni ogenj še posebno vesel, saj smo krstili kar 22 novih članov. Vsem seveda želimo prijetno nadaljevanje taborniške poti in še nešteto nepozabnih trenutkov v taborniški družbi!

Glasbeno jutro, lovci in obisk kmetije

Na taborjenju je najmlajše obiskala Jana Drassich, s katero so imeli glasbeno delavnico. Z instrumenti smo v ritmu glasbe preživeli cel dan, in popestrili tudi večerni taborni ogenj. Najmlajši taborniki so del taborjenja posvetili tudi spoznavanju rastlin in živali ter obiskali bližnjo kmetijo. Gozdovniki in gozdovnice pa so bili navdušeni nad obiskom lovcev, ki so jim predstavili vrste gozdnih živali in jim na koncu obiska pripravili kviz, na katerem se je skupina gozdovnic najbolj izkazala.

Pridruži se tabornikom

Se želiš tudi ti pridružiti tabornikom in prave taborniške dogodivščine? Ne bo ti žal, saj taborniki prijetna in topla družba, kjer so ti telesa blica in računalnik čisto odveč! Radi se igramo, vi, pojemo in plešemo ob tabornih ognjih, se učimo koristnih veščin, ki nam bodo v prišlo prav na vsakem koraku!

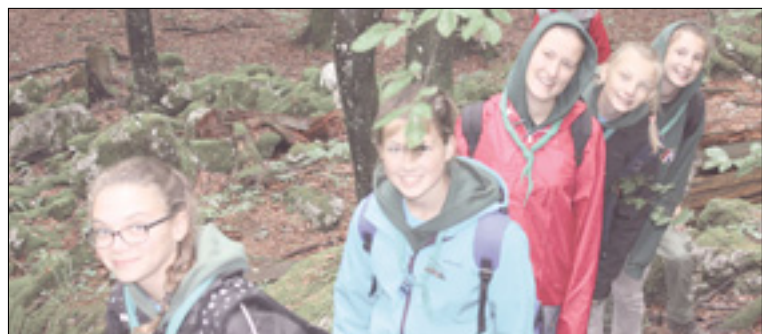
Novi člani se nam lahko pridružijo na sestankih: v Štandrežu, na Vrhu, v Doberdobu, v seku, v Saležu, na Opčinah ali v Dolini. Več lahko dobite na tel. številkah 3394120280(3485809817(Barbara). Sledite in pišete nam tudi na facebook strani Rod modrega vala in na spletno stran www.tabornikirmv.it.

Tečaj prve pomoči

Prva pomoč je še kako pomembna, ko se odpraviš v življenje v naravi. Opekline, manjše rane ali zlomi se sicer lahko pripetijo v mestu, doma ali kjerkoli, kakor tudi v naravi, ko si na ognju pripraviš večerjo ali imaš v roki sekuro. Taborniki smo do te tematike še posebno pozorni in želimo biti pripravljeni na vsakem koraku. Šest naših članov, to so Alex Kuret – Jelen, Gabrijel Zavadlal – Kres, Sara Gregori – Senca, Sara Ferfoglija – Tema, Katarina Milič – Poplava in Irina Bezin – Mušnica, je letos januarja opravilo prvi del tečaja prve pomoči, ki ga organizira Zveza tabornikov Slovenije. V teku leta imajo nalogo, da izpeljejo projekt, v povezavi s prvo pomočjo, nakar jih čaka še drugi del tečaja. Na letošnjem taborjenju so svoje znanje predali še drugim tabornikom in dva dni smo posvetili prvi pomoči. Starejše starostne kategorije, gozdniki in gozdnice (GG) ter popotniki in popotnice (PP) so se naučili, kako ravnati z ranjencem, kako ravnati, če pride do požara, kaj narediti, ko je kdo nezavesten in bolj tehnične in praktične vidike prve pomoči. Najmlajši, medvedki in čebelice (MČ) pa so odkrivali, kako se sestavljeno naše telo, kako se lahko poškodujemo in osvojili osnovne elemente prve pomoči.

m!
doživeti
aj smo ta-
telefon, ta-
no v nara-
e družimo
y življenju
tedenskih
bu, na Pro-
informacij
(Andrej) ali
n lahko tu-
ali obiščete

Letošnje vodstvo

Starosti: Malina Tedeschi - Iskra in Mateja Zavadlal - Veverica

Taborvodja: Barbara Ferluga - Breza

Vodniki: Nina Race – Sončnica, Katerina Iskra – Sova, Alex Kuret – Jelen, Dana Milič – Meduza, Nina Kovačič – Pikapolonica, Urška Ukmar – Želja, Sanja Sancin – Toča, Martin Devcich – Ledenik, Tija Zobin – Mesečina, Sara Ferfoglija – Tema

Ekonomi: Martina Soban – Šmarnica, Dana Purič – Burja, Tomaž Milič – Svizec

Kulture: Irina Bezin – Mušnica, Lorenza Jez – Robidnica, Karol Krevatin - Strela

Tajnica: Katarina Milič - Poplava

Blagajna: Sara Gregori – Senca

Bolničarka: Sara Ferfoglija – Tema

Gospodarji: Gabrijel Zavadlal – Kres, Martin Tul – Stalaktit, Niko Mavraidis – Mrak

Prebirate me
že 70 let,
pa sem vsak
dan sveži!

TO NI...
ZA VSE!

Primorski dnevnik je edini časopis, ki brezplačno že zgodaj zjutraj prihaja na vaš dom. Tudi za leto 2016 ostaja naročnina nanj tako kot letos **230€**. Plačati jo je treba do 31.1.2016 in vsak izvod vas bo tako stal le **0,76 evra**.

Ob 70-letnici dnevnika vsem naročnikom poklanjamo **dragoceno darilo: zbornik "Primorski dnevnik - Okno v svet Slovencev v Italiji"**, ki prinaša bogat pregled dolgoletne dejavnosti dnevnika, ljudi, ki so ga ustvarjali in skupnosti, kateri je namenjen.

Naročnikom na tiskano izdajo Primorskega dnevnika nudimo **brezplačen dostop do spletne verzije časopisa**. Ob tem lahko brezplačno objavljajo male oglase in čestitke brez okvirja. Če se naročite takoj, boste Primorski dnevnik **do konca letošnjega leta na dom prejeli brezplačno**.

 Primorski
dnevnik

informacije: Trst: 040 7786300 Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

ŠTANDREŽ - Društvo Župančič izpeljalo projekt spoznavanja vaše dediščine skupaj s šolo

Čas jih je nagovoril

več fotografij na www.primorski.eu

Šolarji in šparglji pri Turriju (levo); Tomaž Mucci in Danilo Peterin med obiskom v razredu (desno); v kovaški delavnici (spodaj)

FOTO M.S.

Cejt n'n g'vri. Tako so v štandreskem kulturnem društvu Oton Župančič poimenovali projekt spoznavanja krajevne kulturne dediščine, ki so ga izpeljali skupaj z učenci vaše osnovne šole Frana Erjavca. Ob zaključku projekta je nastal koledar, ki ga bosta društvo Oton Župančič in osnovna šola Frana Erjavca predstavila v domu Andreja Budala na Pilošču v četrtek, 3. decembra, ob 18.30. Celoten projekt je bil vključen v praznovanje 70-letnice društva Oton Župančič; uradno je bilo ustanovljeno 11. novembra 1945.

»Pred dvema letoma smo se spoznavanja krajevne dediščine lotili z ledinskimi in hišnimi imeni; ob zaključku raziskovalnega dela je nastala knjiga. Odločili smo se, da bomo z raziskovanjem nadaljevali vsaki dve leti; tokratni projekt pa se bo sklenil s pripravo koledarja,« pravi predsednica društva Oton Župančič Nataša Paulin in pojasnjuje, da so v okviru letošnje društvene sedemdesetletnice izpeljali razne pobude. »S predstavitvijo koledarja se zaključuje niz prireditev; koledar bodo krasile risbe otrok, ki so z na-

mi spoznavali štandresko kulturno dediščino. Skupaj z osnovnošolci smo obiskali gostilno Turri, kjer sta jim Danilo Peterin in Renzo Turri spregovorila o rdečem radiču - jedriku kanarinu - in o značilnih špargljih. Otroci so izvedeli, kako se šparglji gojijo, kako jih kuhamo; s šparglji so nam tudi postregli, tako da so jih lahko učenci pokusili,« pravi Nataša Paulin in razlaga, da je Marko Zavadlav - Čepulin otrokom spregovoril o kolinah in gojenju domačih živali. Otroci so obiskali tudi kovaško delavnico, kjer jim je skrivnosti kovaškega poklica razkril Devan Brisko - Čik, medtem ko jim je o dviganju mlaja spregovoril Tomaž Mucci - B'ndar. V okviru projekta so izpeljali tudi likovno delavnico z Darinko Kozinc. Paulinova pojasnjuje, da je letos društvo Oton Župančič za slovenskih kulturnih praznikov šolarjem ponudilo delavnico o Maxu Fabianiju, med katero so otroci spoznali osnove arhitekture in ustvarili Fabianijeve lučke. Koledar, ki ga predstavijo v četrtek, so izdali s podporo ZSKD in goriške pokrajine. (dr)

Podelitev Klasa

Na trgu pred štandreško cerkvijo bodo danes ob 11. uri podelili priznanje Klas. Prejel ga bo domačin Aleš Hoban. Pred podelitvijo priznanja bo maša, ki se bo začela ob 10. uri; vodil jo bo ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik. Pred cerkvijo bo adventna tržnica.

Čarobna Japonska

Fotoklub Skupina 75 prireja jutri ob 20.30 topisno predavanje z naslovom »Japonska - čarobna zmes modernosti in tradicije«. Svoje fotografije bo predstavila članica Slavica Radinja. Srečanje bo potekalo v Galeriji 75 na Bukovju.

V pričakovanju Miklavža

Kulturni dom Gorica, Dijaški dom Gorica, Športno združenje Dom, kulturna zadruga Maja (v okviru 18. glasbenega festivala »Across the border«) in ZSKD prireajo tudi letos tradicionalno miklavževanje, ki bo v četrtek, 3. decembra, ob 17. uri v Kulturnem domu v Gorici. Prireditev »V pričakovanju Miklavža...« je namenjena otrokom od 3. do 12. leta starosti, vabljeni so tudi starši. Pred prihodom dobrosrčnega Miklavža bo občinstvo zabaval animator Sten Vilar, ki se bo predstavil z glasbeno-animacijsko predstavo »Veseli vrtiljak«. Gre za gledališko-glasbeno-plesno animacijo, pri kateri otroci (tudi starši) ves čas aktivno sodelujejo v velikem pričakovanju dobrotnika. Ob zaključku predstave bo Miklavž obdaril vse otroke, zato je zaprosil za predhodno najavo prisotnosti. Prireditev »V pričakovanju Miklavža...« sodi tudi v okvir letošnjega niza gledaliških predstav za otroke »Komigo baby - Mama, očka... gremo v gledališče«. Vstopnina znaša 2 evra na otroka. Za informacije in rezervacije sta na voljo telefonska številka 0481-33288 in elektronski naslov info@kulturnidom.it.

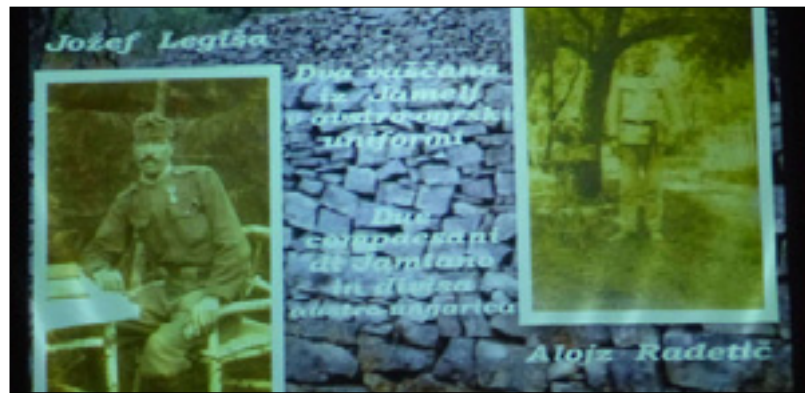
Pravljina urica odpade

V Feiglovi knjižnici v Gorici odpade pravljina urica, ki je bila napovedana za jutrišnji dan.

JAMLJE - Nov podvig društva Kremenjak

Zgodovinski koledar

Posvečen je prvi svetovni vojni in razdejanju, ki ga je pustila za sabo v naših krajih

Na koledarju sta objavljeni tudi fotografiji dveh Jameljcev v avstro-ogrski vojski (levo); udeleženci predstavitev (desno); zbor Jezero in Aleš Brecelj (spodaj)

BUMBACA

Jameljsko društvo Kremenjak je v petek predstavilo svoj zgodovinski koledar za leto 2016. V imenu društva sta uvodoma spregovorila odbornika Sonia Cattonar v slovenščini in Fabio Leghissa v italijanščini, zatem je koledar predstavil prof. Aleš Brecelj. Društveni odborniki so za letošnji koledar zbrali razne slike iz prve svetovne vojne; na platnici so tako fotografija avstro-ogrskega hidroplana, ki je pristal na Doberdobskem jezeru, in dva posnetka avtro-ogrske vojaške železnice, ki je povezovala Dutovlje s Kostanjevico. V koledarju so zbrani posnetki iz vojnege časa iz Doberdoba, Jamelj, Gorice, Rubij, Podgore, Devina, Tržiča, Dola, Fo-

ljana, Štandreža, Zagraja in z Višarji. Med posnetki sta tudi fotografiji dveh Jameljcev v avstro-ogrski uniformi - Jožefa Legiše in Alojza Radetiča. Fotografije so dali na razpolago nekateri domačini in zbiratelji. Za tehnično pripravo koledarja so poskrbeli Fabio Leghissa ter Franco Boscarol in njegova žena Natalina. V ključnem delu predstavitev sta prisotne nagovorila Kremenjakov predsednik Bruno Oretti in doberdobski podžupan Daniel Jarc, večer se je sklenil z nastopom moškega pevskega zbora Jezero. Koledar je mogoče dobiti v društvenem baru, ki je odprt vsak dan razen ob ponedeljkih od 18. ure dalje.

GORICA - Partizanske pesmi ob 34-letnici Kulturnega doma

Naša pesem je odraz naše duše

Letošnja obletnica odprtja Kulturnega doma - 34. po vrsti - je sovpadala s 70-letnico osvoboditve izpod nacifašizma. Režiserja Kristina Di Dio in Andrea Pahor, ki jima je bila zaupana nelahka naloga odrske uprizoritve, sta svojo vlogo opravila z odliko in sta bila na koncu nagrajena z doživetim aplavzom. Z nič manj doživetim in prisrčnim aplavzom so bili nagrajeni vsi akterji koncerta in mojstrsko izbrani besedil, ki so spremljala pretežno pevsko dogajanje na odru. Pred publiko, ki je do zadnjega kotička napolnilo veliko dvorano Kulturnega doma, je nastopilo preko šestdeset pevkv, pevcev in godbenikov, ki so publiko z velikim zanosom popeljali v maj 1945, ko se je zaključila vojna in ko je naš človek končno zadihal v svobodi. Pevke in pevci so bili odeti deloma v partizanske uniforme s titovkami na glavi, deloma v civilne obleke izpred 70 let. Vse dogajanje je spominjalo na partizanske mitinge in praznovanja ob koncu velike morije, nakazan je bil tudi spomin na padle tovariše in na povratek trpinov iz nemških koncentracijskih taborišč.

Uvodoma je prisotne nagovorila Katerina Citter s Peči. Po njenih besedah smo pred 34 leti izročili svojemu namenu Kulturni dom v Gorici z voščilom, da bi postal središče kulturnih dejavnosti v našem mestu, kraj sodelovanja in stikov za celotno našo skupnost, hkrati pa tudi razpoznavna hiša sožitja med Slovenci, Italijani in Furlani. Te misli je med slavnostnim nagovorom izpostavil tudi predsednik Kulturnega doma Igor Komel, ki je svoj poseg pričel z besedami: Preživeli smo! Ti besedi, je nadaljeval Komel, pomenita, da so za nami tri krizne sezone, tri nelahka obdobja, ki so vsaka po svoje zaznamovala prehojeno in tudi nadaljnjo pot, istočasno pa so še dodatno izpostavila vlogo našega kulturnega hrama v okviru celotne goriške in posoške stvarnosti. To ne pomeni, da so krizna stanja že za nami; pomeni le, da smo znali v težkih trenutkih trdoživno prebresti vrtince, preseči čeri in kljubovati nevihtam. Posebno je še poudaril, da mora, težavam navkljub, Kulturni dom ostati odskočna deska za goriške umetnike in eno od osrednjih stičišč za krajevne kulturne sredine. Na koncu se je zahvalil vsem tistim, ki so v težkih trenutkih stali ob strani Kulturnemu domu. Zahvalil se je tudi zvestemu občinstvu, vsem prostovoljcem, sodelavcem, zaposlenim in odbornikom. Sledil je dobro uro dolg koncert partizanskih pesmi s pomenljivim naslovom *Biseri svobode*, ki so ga oblikovali ženska vokalna skupina Danica z Vrha pod vodstvom zborovodkinje Jane Drassich, moška vokalna skupina Sraka in pihalni orkester Kras iz Doberdoba. Oba sestava vodi dirigent Patrik Quaggiato. Posamezno oz. v mešani zasedbi sta zbora sama in na koncu še ob spremljavi orkestra zapela niz znanih slovenskih partizanskih pesmi (Na juriš, Bratje le k soncu, svobodi, Pesem o svobodi...). Ni manjkala niti znana italijanska *O bella ciao*, pa ruska *Katjuša* in znamenita *Na oknu glej obrazek bled*, ki sta jo zbora zapela v španskem in slovenskem jeziku (solisti Rada in Damijan Vižintin ter Goran Ruzzier). V dogajanje na odru se je nenapovedano vključila tudi pevka Martina Feri, ki je občuteno zapela *Počiva jezero v samotni* in manj znano pesem o bojih na Sutjeski. Omeniti velja, da so posamezne pesmi na harmoniko spremljali Erika Pelicon, Manuel Visintin in Boštjan Zavnik, na violino in čelo pa učenca Glasbene matice Dejan Bacicchi in Tina Jarc. Glas z ozadja je prispeval gledališki igralec Robert Cotič. Skratka, šlo je za prireditev, ki je izžarevala močno sporočilnost, tako da se je v dvorani orosilo marsikatero oko.

»Naša pesem je odraz naše duše!« je še bilo rečeno. Koncert je bil tudi priljubljen za predstavitev zgoščenke *Biseri svobode*, ki so jo pred kratkim posnele tri nastopajoče pevsko-glasbene skupine.

Vili Prinčič

Ženska vokalna skupina Danica in moška vokalna skupina Sraka v Kulturnem domu

FOTO J.K.

Igor Komel

Martina Feri

GORICA - Bar v KB Centru

Qubik spet odprt

Njegova upraviteljica je postala Uršula Sumita Gregorič

Nova upraviteljica (v sredini) z dvema sodelavkama

BUMBACA

KB Center na Verdijevem korzu v Gorici spet razpolaga z barom. Po »lepotnem« posegu v njegovi notranjosti so ga ponovno odprli sinoči, njegova nova upraviteljica je postala 35-letna Uršula Sumita Gregorič z Vogrskega. Bar bo odprt od jutranjih do večernih ur, v njem bo mogoče dobiti več vrst ka-

ve, čaja in drugih toplih napitkov. Na voljo bodo tudi vina raznih sort, zlasti iz Brd, ob uri kosila bodo ponujali tudi kaj za pod zob, pod večer bo poskrbljeno za aperitiv. Med udeleženci odprtja je bil tudi goriški župan Ettore Romoli, ki je novi upraviteljici zaželel veliko sreče in uspeha.

GORICA - Pod lipami o umetnosti

Med tukaj in onkraj z Andrejem Jemcem

Z Jemcem sta se pogovarjali Erika Jazbar in Verena Koršič Zorn

BUMBACA

Pod lipami je v četrtek bila na vrsti umetnost. V gosteh je bil družbeno zavzet slikar Andrej Jemec. Teden dni prej so v istih prostorih odprli njegovo razstavo z naslovom *Med tukaj in onkraj*. Z njim sta se pogovarjali umetnostna kritičarka Verena Koršič Zorn in časnarkarka Erika Jazbar. Prva največ o umetniškem izražanju, druga o umetnikovi umestitvi v družbeni prostor. Dolgi izmenjavi misli je sledila petnajsterica poslušalcev, katerim se je umetnik odprl s premisleki o otroštvu, dijaških in akademskih letih vzporedno s prehajanjem iz figuralnega v abstraktno izražanje, iz usmerjenega v prosto slikanje. Sicer pa je obvezno poiskati osnove v figuralnosti. V mladih letih je čutil nekakšno vzdušje prisile, zaradi česar je izbiral poti, ki so mu omogočale zaključek študija. Je pa nekaj mlada generacija bila bolj tiho, kot je bilo dejansko potrebno.

Svetloba v likovnih delih je vedno sinonim za svobodo, za izhod iz frustracij in zapovedi. Pri uporabi barv gre za spomin, čustva, imaginarni prostor. Nanašanje poteka spontano in pogosto gre na številnih slikah za variante že storjenega morda pred desetimi in več leti. Na vprašanja v smeri racionalizacije doživljanja je avtor večkrat poiskal odgovore v spontanosti.

Na akademiji mu je mnogo pomenil in usmerjal Božidar Jakac. Na ljubljanskem grafičnem bienalu je sodeloval že leta 1955. Bil je zraven pri pojavu, ki ga je cenil svet do Japonske. Velika imena so prireditelji vabili, za mlade pa je potekal natečaj; kdor ga je

zmagal, je imel odprto pot v svet. Po letu 2001 je Bienale odpadel, po osamosvojitvi se je likovni svet zabarikadiriral. Sicer je bil tudi prej zavisten in poln ovir. Do Tokia na primer se je Andrej Jemec prebil preko Zagreba, ne iz Ljubljane. Veliko slik ni avtor nikoli razstavil. Tudi Černigoj, na primer, ni v Lipici nikjer omenjen. Imajo težave z gosti, a da bi ovrednotili Černigojeva dela, ne pade nobenemu na um. Jemec se je ukvarjal tudi s steklom, vitražami, akvareli in sitotiskom, a vsemu ni mogoče slediti.

Glede domnevne padajoče krivulje Zahodnega sveta, njegove življenjskosti, svetlobe in barve je gost povedal, da je »11. septembra« prišlo do usodnih sprememb. Sicer pa je italijanska pisateljica Fallaci vse že napovedala in njena negativna ocena prihodnosti ga je skrivnostno očarala. Gre za vsebinsko izčrpanost, ko veliko več zvezmo, a manj razumemo. Madžarski državnik Orbán je ukrepal, bil je pod udarom, a izkazuje se pravilnost njegovih izbir. Sedaj pa sami govorimo o »tehničnih sredstvih in ovirah«...

Ob koncu srečanja se je gost nekoliko izmikal jasnim odgovorom, čeprav je bilo čutiti, kako misli in ocenjuje, povedal pa je, da grobost dobiva potuho v sredstvih obveščanja. V besedah je malo svetlobe. Glede zgodovinskih sosedov Slovencev je bil jase: Germani so se soočili s seboj in pri njih je discipliniran odnos do dela sinonim kulture, na Apeninskem polotoku pa vselej iščejo bližnjice, zato niso bili kaznovani za agresijo. (a.r.)

PLANICA -
Uradno
ga bodo odprli
12. decembra

Tekst in fotografije
RADO GRUDEN

Novi nordijski center vabi v dolino pod Poncami

V poznem jesenskem soncu so v izteku velikanke bratov Gorišek v Planici pred dnevi še samevala otroška igrala. Sicer pa je bilo v Planici na normalen delovni dan sredi novembra precej živahno. Delavci gradbenih podjetij so hoteli z deli pri urejanju še zadnjih podrobnosti na novem Nordijskem centru

Planica, ki ga bodo uradno odprli 12. decembra. Za dodatni vrvež so poskrbeli razmeroma številni obiskovalci, ki so si že pred tem želeli ogledati novi center v dolini pod Poncami. Posamezni izletniki, skupine solarjev in tudi nekaj organiziranih turističnih skupin so si z zanimanjem ogledovali nove skakalnice, še posebej pa popolnoma nov osrednji objekt centra, ki so ga postavili nasproti skakalnicam.

Gre za sodoben večnamenski prostor, na katerem bosta pozimi start in cilj tekaških prireditev, v obdobju, ko ne bo snega, pa bo tam veliko z umetno travo pokrito nogometno igrišče. Pod nogometnim igriščem so garaže, ki pa bodo svojemu osnovnemu namenu služile samo pozimi, ko bo v času tekmovanj tam možno parkiranje. Poleg tega bodo tam uredili tudi tiskovno središče, ob tekaških prireditvah pa tudi garderobe za tekmovalce. Od junija do novembra bo v garažah kilometer dolga proga za umetnim snegom, na kateri bodo lahko trenirali smučarski tekači. Celoten objekt dopolnjuje okrogla zgradba, od katere je velik del pod zemljo, z njene terase pa se odpira lep pogled na vse nove objekte. Seveda bo poskrbljeno tudi za ustrezno gostinsko ponudbo, ker pa je Planica zibelka smučarskih poletov, bodo v tej zgradbi uredili tudi multimedijški muzej o zgodovini te atraktivne smučarske panoge. V njem bodo postavili eksponate, ki so povezani s poleti, posebno zanimivi za obiskovalce pa bodo tudi virtualni pogovori z velikani tega športa. Ducat smučarskih skakalcev, ki so zaznamovali zgodovino poletov, bo namreč »odgovarjal« na vnaprej zastavljena vprašanja, obiskovalci muzeja pa se bodo z izbranimi »intervjuvanci« lahko povezali s pomočjo dlančnikov oziroma pametnih telefonov.

Posebna atrakcija bo nedvomno vetrovnik, ki bo namenjen smučarjem skalcem, preizkusili pa ga bodo lahko tudi obiskovalci. Vertikalni vetrovnik se razteza v zraku preko treh etaž do strehe stavbe. V njem bo mogoče s pomočjo močnega vetra spoznati, kako se obnaša človeško telo v prostem padu, gre pa na primer za najhitrejši in najvarnejši način pridobivanja padalskega znanja, saj naj bi se v eni uri »letenja« v vetrovniku naučili več kot v 60 skokih s padalom.

Med obiskovalci, ki so se ob mojem nedavnem obisku odločili za ogled novega nordijskega centra, je bila tudi skupina upokojenih profesorjev s Fakultete za šport v Ljubljani. V spremstvu svojih soproj so si pod vodstvom direktorja Zavoda Planica Jelka Grosa (pogovor z njim objavljamo posebej op. a.), ki je najbolj »odgovoren«, da je celoten projekt po petih letih praktično končan, ogledali novi nordijski center. V skupini so bili med drugim eden od pionirjev smučarskega teka v Sloveniji in dvakratni olimpijec Cveto Pavčič, eden od najbolj znanih košarkarskih strokovnjakov in tudi vrhunski košarkar v nekdanji Jugoslaviji Mik Pavlovič (dobro ga poznajo tudi starejši košarkarji in trenerji v zamejstvu, saj je v poznih 60-ih in v začetku 70-ih let prejšnjega stoletja vodil nekaj tečajev za naše košarkarje predvsem pa za trenerje) in tudi nekdanji dekan fakultete Franc Agrež, ki je bil navdušen nad novo pridobitvijo. »To je nekaj veličastnega,« je dejal in dodal, da gre za izredno pridobitev, na katero so vsi pravi ljubitelji športa v Sloveniji čakali desetletja, mnogi pa so si vsak po svoji moči tudi prizadevali, da je do tega končno prišlo. »Naši skakalci, tekači in tekačice nedvomno zaslužijo tak objekt in prepričan sem, da bodo s svojimi rezultati dokazali, da je bil tudi nujno potreben,« je še povedal. Njihovo prisotnost sem izkoristil tudi sam in se jim pridružil na približno dobro uro dolgem sprehodu, med katerim smo si ogledali celoten center. Še posebej sugestivni je bil vzpon na vrh zaletišča nove »velikanke«, s katerega se odpira izreden (in morda za tiste z nekoliko vrtoglavo tudi zastrašujoč) pogled v dolino. Do vrha se je mogoče povzpeti peš, mi pa smo se odločili za manj utrujajočo varianto: vožnjo s sedežnico. Jelko Gros je bil izvrsten predavatelj. »Pred leti, ko sem hodil na Fakulteto za šport, so mi oni predavali, zdaj pa morajo poslušati moje predavanje,« je hudo mušno pripomnil, slušatelj - bivši profesorji - pa tega niso komentirali. Glede na številna vprašanja, ki so mu jih med ogledom postavljali, pa je bilo očitno, da so ga poslušali pazljivo in tudi s pravo mero radovednosti. Na vrhu letalnice je obiskovalcem namenjena še ena atrakcija. V dolino je namreč napeljana posebna jeklenica, po kateri se je mogoče spustiti in »doživeti« občutke, ki jih ima smučarski skakalec, ko leti več kot 200 metrov daleč. Za zdaj so spusti mogoči le ob koncu tedna, za večje skupine pa se je mogoče dogovoriti tudi za kak drug termin. Po uradni otvoritvi centra pa bodo spusti mogoči vsak dan. Kot nam je povedal Gros, sam spusti ni nevaren, čeprav so že imeli manjšo nesrečo, v kateri pa jo je skupil obiskovalec, ki je na vsak način hotel od blizu fotografirati turista, ki se je ravno takrat z vrha letalnice spuščal po jeklenici. Pri tem je neprevidni »fotograf« dobil udarec v glavo in s pretresom možganov končal v bolnišnici. Čaka ga še »obisk« pri sodniku, saj je dostop na hrbitišče letalnice prepovedan.

V Planici je po daljšem obdobju lepega vremena v teh dneh že zapadel prvi sneg. To je za ta letni čas nekaj povsem normalnega in na potek zaključnih del to gotovo ne bo vplivalo. Najzahtevnejša dela so bila namreč končana že prej in zato se ni treba bati, da za otvoritev ne bo vse nared. Mirno torej lahko zapišemo, da bo 12. decembra v dolini pod Poncami praznično, Nordijski center Planica pa tudi uradno predan športnikom in obiskovalcem.

POGOVOR - Direktor Zavoda Planica

Jelko Gros: Center velika pridobitev in naš adut v boju za SP leta 2021

Gospod Gros, dela na novem nordijskem centru so praktično končana. Kdaj bo uradno odprtje?

Center bomo uradno odprli 12. decembra, na odprtju pa bo prisotna tudi slovenska vlada.

Kaj novi nordijski center pomeni za Slovenijo? Je to predvsem večnamenski športni objekt ali pa ima širši pomen?

Ves čas smo imeli pred očmi, da moramo zgraditi center ugodja, ki bo sicer prvenstveno namenjen vrhunskim športnikom, istočasno pa bo lahko vsak obiskovalec našel nekaj zase. Lahko se bo sprehajal, kolesaril, v zimskem času pa bo lahko tudi teklen na smučeh. Imeli bomo muzej o zgodovini smučarskih poletov, zelo zanimiv bo vetrovnik, poskrbljeno pa bo tudi za primerno gostinsko ponudbo. Seveda vse ne bo zastonj, vendar bodo cene povsem konkurenčne glede na vse, kar bomo obiskovalcem lahko ponudili.

Koliko časa je trajala gradnja in katere so bile največje težave?

Gradimo od leta 2011, ena največjih težav pa je bila povezana s pridobivanjem zemljišč od članov agrarne skupnosti. Nekaj težav je bilo tudi z javnimi naročili in pa pritožbami, do katerih je prišlo po dodelitvi del. Poleg tega je gradbena sezona v Planici precej kratka in graditi je bilo treba tudi pozimi, kar je marsikateremu gradbeniku povzročalo precej težav.

Kaj obsega novi nordijski center in koliko je stal?

Center obsega skakalni, tekaški in tako imenovani turistični del. V skakalnem delu smo povsem na novo uredili sedem skakalnic in letalnico z vso potrebno infrastrukturo. Skakalnice, ki so velike od 15 do 140 metrov, so z izjemo

Pogled na skakalni del nordijskega centra (zgoraj); skupina nekdanjih profesorjev Fakultete za šport s soprogami med ogledom centra (desno); pogled z vrha letalnice v dolino (spodaj)

Jelko Gros

letalnice, ki omogoča polete do 250 m in čez, vse pokrite tudi s plastično maso in je na njih mogoče skakati čez celo leto. Tekaški del obsega 7 km dolgo progo za najzahtevnejša tekmovanja, najvažnejši pa je osrednji objekt, na katerem bosta start in cilj smučarskih tekem, garažna hiša s tekaško progo z umetnim snegom in tudi muzej. Na strehi garaž pa je normalno veliko nogometno igrišče s plastično travo.

Za kako velik gradbeni dosežek gre, bo dovolj, da za primerjavo povem, da bi bili vsi zgrajeni objekti, če bi jih postavili v vrsto, daljši od drugega železniškega tira Koper - Divača. Vse skupaj je stalo približno 40 milijonov evrov, od katerih jih je šlo 15,7 za tekaški, 24,3 pa za skakalni del.

Kako ste si zagotovili sredstva?

Glavni del, in sicer 85 odstotkov potrebnih sredstev, smo dobili iz evropskih skladov, država pa je prispevala preostalih 15 odstotkov.

Koliko ljudi bo zaposlenih v novem centru in kako nameravate pokriti stroške za delovanje in vzdrževanje?

Stalno bo zaposlenih deset ljudi. Za kritje stroškov pa predvidevamo, da bomo tretjino potrebnih sredstev dobili od zaslужka z organizacijo tekmovanj, drugo tretjino naj bi dobili od športnikov, ki bodo uporabljali nove objekte, tretjino pa od turistov, ki bodo koristili naše storitve. Tu mislim na vetrovnik, tekaške proge, muzej, vodene ogledne centra in še marsikaj drugega.

Novi center ponuja tudi izvrstne

pogoje za poletne priprave športnikov. Količnsko je bilo doslej zanimanje?

Samo v letošnjem letu, ko je bil dejansko uporaben samo skakalni del, smo imeli v Planici 14 tisoč tako imenovanih trening enot. Ena trening enota pomeni približno 10 skokov. To pomeni, da so samo skakalci, ki so v Planico prišli iz osemnajstih držav, na skakalnicah opravili približno 140 tisoč skokov. Podobne pogoje, kot so jih imeli skakalci, bodo odslej imeli tudi smučarski tekači, ki bodo od junija do prvega snega imeli na razpolago tudi kilometer dolgo progo v podzemni garaži. Center pa je seveda primeren tudi za bazične priprave za ostale športe.

Kdaj bomo lahko videli prvo tekmo na svetovni ravni?

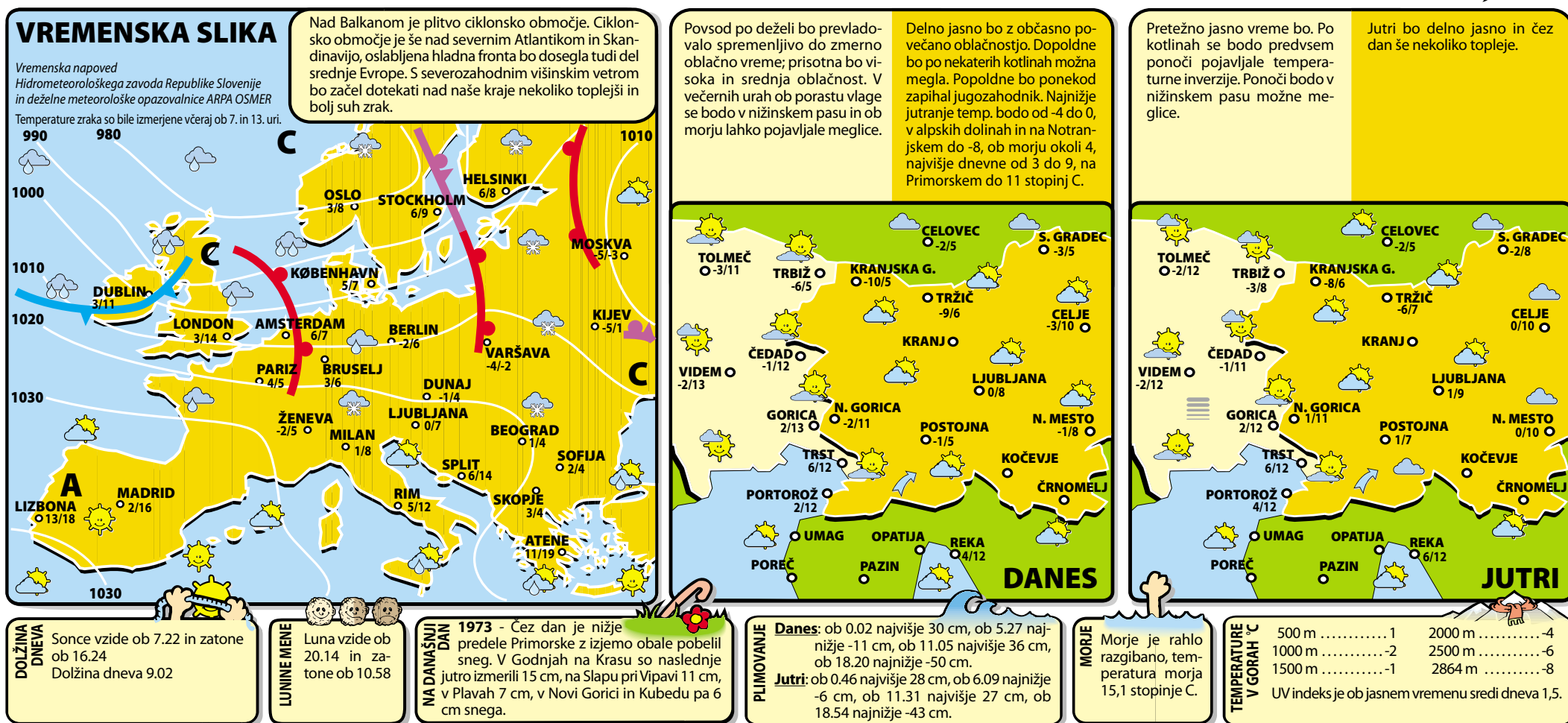
Prva tekma bo 16. in 17. januarja, ko se bodo pomerile tekači in tekačice v šprintu za svetovni pokal. Marca pa bo tako kot vsako leto zaključek svetovnega pokala v smučarskih skokih na velikanki bratov Gorišek.

Kot vem, je vaš glavni cilj organizacija svetovnega prvenstva v nordijskih disciplinah leta 2021. Kakšne so možnosti, da Planica dobi to prvenstvo, potem ko je morala SP leta 2017 in 2019 prepustiti švedskemu Falunu oziroma avstrijskemu Seefeldu?

No, naj povem, da bo leto prej v Planici tudi svetovno prvenstvo v smučarskih poletih. Kar zadeva nordijsko svetovno prvenstvo, bo vse znano junija prihodnje leto po zasedanju Mednarodne smučarske zveze v Cancunu v Mehiki. Konkurenta Planice sta norveški Trondheim in nemški Oberstdorf, ki sta sicer že gostila svetovno prvenstvo, vendar to še ne pomeni, da smo mi zaradi tega v prednosti. Da dobimo organizacijo SP bo namreč potrebna usklajena akcija za pridobivanje podpore.

Ste optimist, da vam bo tokrat uspelo?

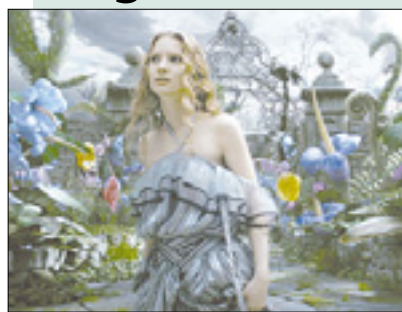
Seveda sem. In to predvsem zato, ker je naše glavno orožje v boju s konkurenco izredno moderen nordijski center, kakršnih je malo v Evropi. To bi morala biti naša prednost, še posebej potem, ko smo zadnji dve bitki morda izgubili zaradi nekaterih pomislekov, da nam vse potrebne infrastrukture ne bo uspelo pravočasno postaviti.

Nefretete, morda našli grob

KAIRO - Arheološke raziskave grobnice faraona Tutankamona v Dolini kraljev naj bi kazale na kar 90-odstotno možnost, da se tam skriva še ena sobana, v kateri bi lahko bila pokopana kraljica Nefretete. Vodja arheoloških raziskav Nicholas Reeves trdi, da je pod ometom zidu Tutankamonove grobnice, ki so jo odkrili leta 1922, našel skrivna vrata, za katera verjame, da vodi v grobnico njegove domnevne matere, kraljice Nefretete. Kraljica, ki je slovela po izjemni lepoti, je umrla nenadni smrti leta 1340 pred našim štetjem. Poročena je bila s faraonom 18. dinastije Ehnatonom. Zakonca sta imela šest hčera, nova analiza DNK pred dvema letoma pa je namignila na to, da bi lahko bila mati najbolj slavnega faraona na svetu - Tutankamona.

Digitalna Alice v Čudežni deželi

LONDON - V gledališču Olivier v Londonu so v petek uprizorili muzikal wonder.land ob 150-letnici Alice v Čudežni deželi. Knjiga je bila zgolj izhodišče, saj predstava govori o zabrisanih mejah med resničnim in virtualnim svetom. Zgodba, uglasbena v slogu rock opere, se začne v spalnici dekleta z imenom Aly, problematične najstnice, ki je v sporu s starši, sošolci pa jo zbadajo z žaljivimi sporočili na družabnih omrežjih. Da bi pobegnili, se s pomočjo pametnega telefona poveže s "čudežno deželo", barvitim virtualnim svetom. V njem ustvari Alice, svoj alter ego z vsemi lastnostmi, za katere verjame, da jih v resničnem življenju nima.

Silvestrovo

Naj bo najdaljša noč v letu zabavna, okusna, vesela, smešna, nora, edinstvena. Preživite jo v Perli, Parku ali Drive-inu, kjer smo poskrbeli za vse, da vam bo lepo.

Z iskrenimi novoletnimi željami in toplimi objemi ji bomo skupaj dali poseben čar.

Program večera: glasbene animacije, plesni spektakli, kabaret, hladno-topli bife, nagradne igre, bingo, koncerti:

MIETTA (Perla)
I CAMALEONTI (Park)

Več informacij:
www.hit.si

www.thecasinoerla.com
www.thecasinoerla.com
www.thecasinoerla.com

hit casinos

Perla, Casino & Hotel
Park, Casino & Hotel
Casino Drive-in

IZPLAČA SE!

www.coopnordest.com

ipercoop

TVOJI NAKUPI STANEJO MANJ

POD CENO

OD 29. NOVEMBRA DO 8. DECEMBRA

VEČ INFORMACIJ NA PRODAJNIH MESTIH

COOP CONSUMATORI NORDEST

"Center Torri d'Europa", v nedeljo, 29. novembra, ODPRTO od 10.00 do 21.00
ulica Svevo 14/16, TRST - urnik: ponedeljek-sobota 9.00-21.00, nedelja 10.00-21.00

"Montedoro Freetime" v nedeljo, 29. novembra, ODPRTO od 10.00 do 20.30
ulica Flavia di Stramare, Milje (TS) - urnik: ponedeljek-sobota 9.00-20.30, nedelja 10.00-20.30

"Tiare" ODPRTO vse dni od 9.00 do 20.30
Kraj Maranzuz 2 - 34070 Vileš (GO)